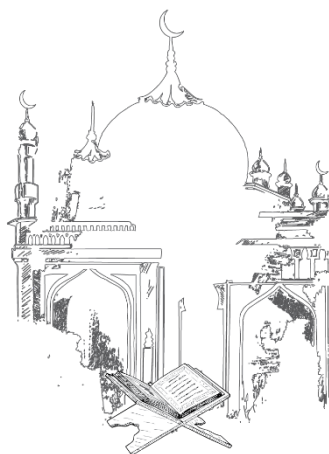

Përmirësimi i Zemrës

Titulli i librit:
“Përmirësimi i zemrës”

Ligjëroi:
Hoxhë Lulzim Perçuku

Kontrolloi:
Hoxhë Lulzim Perçuku

Transkriptoi:
Albiona Olluri

Kopertina & Faqosja:
Agron Hyseni

HYRJE

Prej çështjeve të cilës duhet t'i kushtojmë rëndësi të veçantë, qoftë si umet apo si individë, është *përmirësimi*. Secili prej nesh të mundohet të përmirësojë veten dhe të tjerët, aq sa kemi mundësi. Argumentet janë të shumta. Prej tyre:

Kjo ka qenë traditë dhe rrugë e Pejgamberëve. Shuajbi alejhi selam i ka thënë popullit të tij: **“Unë dëshiroj vetëm të përmirësoj atë që mundem. Ndërsa suksesi im varet vetëm nga Allahu. Tek Ai mbështetem dhe Atij i drejtohem.”** Hud 88. Ndërsa, Musai ia kishte lënë porosi Harunit: **“Më zëvendëso te populli im, mbaj rregull (përmirëso) dhe mos ndiq rrugën e ngatërrestarëve!”** Araf 142.

Është garanci për mos zbritjen e dënimit të Allahut. Ai ka thënë: **“Zoti yt kurrë nuk do t'i shkatërronte qytetet padrejtësisht, nëse banorët e tyre do të ishin përmirësues”.** Hud 117. Dhe: **“Allahu di ta dallojë keqbërësin prej mirëbërësit/përmirësuesit”.** Bekare 220.

Andaj, nisur nga këto argumente do të fillojmë një varg mësimesh përmes të cilave do të sqarohen disa përmirësime fetare me të cilat përmirësohet umeti islam, dhe e para me të cilën duhet të fillohet është përmirësimi i zemrës dhe i gjuhës. Me përmirësimin e tyre përmirësohet individi, e pastaj familja, e pastaj komuniteti dhe pastaj i gjithë umeti. Andaj, pikënisja është vetja jonë.

Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Vini re! Në trup është një copë mishi, nëse ajo përmirësohet, atëherë do të përmirësohet i gjithë trupi e nëse ajo prishet, do të prishet i gjithë trupi. Vini re! Kjo copë mishi është zemra.”** Buhariu dhe Muslimi.

Transmetohet se Lukmani ka thënë: *“Nuk ka gjë më të mirë sesa këto dy organe (zemra dhe gjuha) kur ato janë të mira. Nuk ka gjë më të keqe sesa ato të dyja kur ato janë të këqija.”*

Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Në xhenet do të hyjnë njerëz zemrat e të cilëve janë sikurse zemrat e zogjve.”** Dijetarët kanë shpjeguar: *“Janë zemra të buta, të ndjeshme, të*

mbushura me dhembshuri e mëshirë, janë të pastra, të zbrazura prej smirës,URREJTJES, dashakeqësisë, prej çdo mëkati dhe janë zemra të shëndosha prej çdo të mete."

— *Pse zemra në gjuhën arabe është quajtur "kalb"?*

Ajo është quajtur "kalb" sepse rrotullohet, ndryshon shumë, mendimet e frekuentojnë shumë. Vetë Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **"Zemra është quajtur "kalb" sepse ajo rrotullohet e ndryshohet. Shembulli i zemrës është sikur shembulli i një puple e cila është lidhur për trupin e një peme të cilën vazhdimisht e rrotullon era."** Ahmedi dhe të tjerë. Andaj ai është lutur shumë tek Allahu me fjalët: **"O Rrotullues i zemrave, ma forco zemrën time në fenë tënde!"**¹ Tirmidhiu.

¹ يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ ثَبِّتْ قَلْبِي عَلَى دِينِكَ

— *Cilat janë emrat e zemrës të përmendura në Kuran?*

Ajo është përmendur me disa emra: Fuad (nxehhtësi, djegie), Sadr (gjoks), Kalb (për qëllim është mendja).

— *Ku ndodhet mendja?*

Mendimi i parë thotë se mendja ndodhet në zemër. Ky është mendimi i shumicës së dijetarëve (mendimi i vërtetë, mirëpo mes trurit e zemrës ka lidhje të drejtpërdrejtë). Mendimi i dytë thotë se ndodhet në tru.

— *Cilat janë llojet e zemrave të përmendura në Kuran?*

Allahu ka përmendur në Kuran tri lloje të zemrave:

1. Zemra e shëndosh (kalbun selim). Allahu thotë: **“...përveç atij që vjen me zemër të pastër tek Allahu!”** Shuara 89.
2. Zemra e vdekur. Allahu thotë: **“A barazohet i vdekuri (zemër vdekur) që Ne e ngjallëm (përmes udhëzimit, besimit) dhe i dhamë dritë me të cilën ecën midis njerëzve, me atë që**

është në errësirë e nuk mund të dalë prej saj?!” Enam 122.

3. Zemra e sëmurë. Allahu thotë: **“Në zemrat e tyre ka një sëmundje, të cilën Allahu ua shton.”** Bekare 10.

Allahu këto tri lloje të zemrave i ka përmbledhur në një sure, që është surja Haxh: **“Kjo ndodh që Ai ta bëjë ndërhyrjen e djallit provë për njerëzit që i kanë zemrat të sëmura (nga dyshimi) dhe të ngurtësuara (të vdekura), prandaj keqbërësit janë në përçarje të madhe dhe që ata, të cilëve u është dhënë dituria, ta kuptojnë se ai (Kurani) është e Vërteta nga Zoti yt, ta besojnë atë dhe zemrat e tyre të binden e të qetësohen me të. Nuk ka dyshim se Allahu i udhëzon në rrugën e drejtë ata që besojnë”**. Ajetet 53-54.

Prej këtyre tri llojeve të zemrës, është vetëm njëra, të cilën nëse njeriu e ka do të shpëtojë prej zjarrit të xhehenemit dhe do ta fitojë xhenetin, e që është zemra e shëndoshë, e kthyer kah Allahu, **“Dhe jo larg prej aty, Xheneti do t’u afrohet besimtarëve të devotshëm, (që do t’u thuhet:) “Kjo është**

premtuar për ju, për këdo që është penduar dhe ruajtur (nga gjynahet), që e ka pasur frikë të Gjithëmëshirshmin, edhe atëherë kur nuk e shihte kush, e që ka ardhur me zemër të kthyer (nga Allahu). Hyni në të (Xhenet) me paqe e siguri. Kjo është Dita e amshimit!” Aty do të kenë çfarë të duan - e prej Nesh (do të kenë) edhe më shumë” Kaf 32-35.

Nëse dëshirojmë të shpëtojmë nga dënimi në këtë botë, para botës tjetër, dhe të fitojmë lumturinë e të dy botëve, atëherë duhet t'i kushtojmë rëndësi përmirësimit të zemrës, vazhdimisht, në mënyrë që ajo të jetë e pastër, e shëndoshë. Kjo bëhet përmes disa rrugëve (shkaqeve) të përmendura në Kuran dhe në Sunet (ato do të përmenden më tej).

RËNDËSIA E ZEMRËS PËR NJERIUN

Zemra është pjesa më e ndershme e më fisnike në trupin e njeriut. Për këtë arsye, nëse ajo lajthitë atëherë edhe personi do të lajthisë, nëse ajo udhëzohet atëherë edhe ai do të jetë i udhëzuar. Të njohësh gjendjet nëpër të cilat kalon zemra dhe shkaqet e përmirësimit dhe të prishjes së saj, kjo është prej misionëve dhe detyrave më madhore të besimtarit ndaj vetvetes. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Vini re! Në trup është një copë mishi, nëse ajo përmirësohet, atëherë do të përmirësohet i gjithë trupi e nëse ajo priset, do të priset i gjithë trupi. Vini re! Kjo copë mishi është zemra.”** Buhariu dhe Muslimi.

Zemra është vendi i qëllimeve tona. Nëse ajo përmirësohet, pa dyshim do të përmirësohen edhe qëllimet e synimet, e pastaj veprat do të jenë të mira e të pranuar. Ne shpeshherë kemi probleme me qëllimin (nijetin) dhe prej shkaqeve kryesore është se zemra nuk është në rregull (Përmendet hadithi i gjatë i tre personave të ngujuar në shpellë, të cilët janë lutur tek Allahu përmes

veprave të tyre që i kanë bërë për hir të Tij: I pari është lutur duke përmendur respektimin ndaj prindërve, i dyti duke përmendur braktisjen e imoralitetit dhe i treti duke përmendur mos përvetësimin e pasurisë së tjetrit). Ata kanë pasur zemra të mira e të pastra, për hir të Allahut, dhe Allahu u është përgjigjur duke i çliruar prej vështirësisë. Kur prishen zemrat, prishen edhe nijetet e qëllimet dhe (si pasojë) nuk do të pranohen veprat tek Allahu. (Përmendet hadithi tjetër i cili flet për gjykimin e personave të cilët do të gjykohen të parët: shehidi, dijetari dhe dhënësi i pasurisë. Ata do të hidhen në zjarr). Allahu këtyre nuk ua ka pranuar ato vepra, për shkak se nuk i kanë pasur zemrat në rregull, ato kanë qenë të prishura dhe rrjedhimisht edhe qëllimet e tyre kanë qenë të prishura.

Zemra është vendi ku vendoset Kurani. Allahu thotë: **“Nuk ka dyshim se ky (Kuran) është Shpallja e Zotit të botëve. Atë e zbriti Shpirti i besueshëm (Xhebraili) në zemrën tënde (o Muhamed) që të jesh nga ata që paralajmërojnë.”** Shuara 192-194. Allahu i qorton ata që nuk

meditojnë mbi Kuranin. Ai thotë: **“Vallë, a nuk përsiatin ata për Kuranin apo i kanë zemrat të kyçura?!”** Muhamed 24. Andaj nëse dëshiron të jesh prej ithtarëve të Kuranit atëherë duhet të fillosh të përmirësosh zemrën tënde, duke e dëllirë prej njollave të mëkateve, ngase Kurani vendin e ka te zemra e pastër (ajo e pranon atë).

Zemra është vendi të cilin e shikon Allahu. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Allahu nuk shikon në pamjet tuaja e as pasurinë tuaj, por shikon në zemrat dhe veprat tuaja.”** Muslimi. Ajo që Allahu e merr në konsideratë është ajo që është në zemrat tona (si: besimi, vërtetësia, sinqeriteti etj.) dhe veprat tona.

Zemra është vendi i devotshmërisë- frikës ndaj Allahut. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka treguar se prej zemrave të cilën Allahu e do më së shumti është: **“El kalbu el makhmum.”** Kur e kanë pyetur për të ka thënë: **“Ajo zemër që ka frikë Allahun, është e pastër, e kulluar, në të cilën nuk ka mëkat, as armiqësi, as urrejtje e as zili.”** Dhe gjithashtu në një vend tjetër ka thënë:

“Devotshmëria është këtu (duke bërë me shenjë te gjoksi).” Allahu thotë: “...petku i devotshmërisë është më i miri.” Araf 26. Devotshmëria është furnizimi me të cilin duhet të pajisemi për në botën tjetër. Nuk ka tjetër furnizim. Allahu thotë: **“...dijeni se pajisja më e mirë është devotshmëria. Prandaj, kini frikë prej Meje, o njerëz të mençur”**. Bekare 197. Devotshmëria të ndalon të bësh mëkate dhe të nxitë të bësh vepra të mira.

Zemrat janë enët e Allahut në tokë. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Allahu ka disa enë në mesin e banorëve të tokës. Enët e Zotit tuaj janë zemrat e robërve të Tij të devotshëm. Më të dashurat prej tyre tek Allahu janë më të butat e më delikatet (të ndjeshmet).”** Hasen. Ibën Tejmije rahimehullah ka thënë: *“Ky është një krahasim i mrekullueshëm, për arsye sepse kur zemra është e butë, delikate, e ndjeshme, e pranon dijen fetare (shumë lehtë) dhe dija do të rrënjosët në të dhe do të ndikojë shumë në të. E nëse zemra është e ngurtë dhe e ashpër, atëherë ajo e ka rëndë të pranojë dijen fetare.”*

Më të dashurat tek Allahu janë ato enë të cilat janë të mbushura me dije dhe me besim. Ai salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Zemrat janë sikurse enët. Disa prej tyre janë më të gjëra e disa janë më të ngushta.”** Sa më shumë që ka besim e dije në to, ato zgjerohen, në të kundërt ngushtohen.

❖ **Pse duhet të dëlirim zemrat?**

Allahu na ka urdhëruar të dëlirim zemrat tona. Madje, na ka treguar se prej qëllimeve kryesore të shpalljes është pastrimi i zemrës. Në disa ajete, këtë e ka përmendur më përpara mësimit të Kuranit e sunetit, për shkak të rëndësisë që ka. Allahu thotë: **“Është Ai që u solli të analfabetëve një të Dërguar nga gjiri i tyre, për t’u lexuar atyre shpalljet e Tij, për t’i pastruar e për t’u mësuar Librin dhe Urtësinë...”** Xhuma 2. Ibën Kajjimi rahimehullah për ajetin: **“petkat e tua pastroji”** Mudethir 4, ka thënë: *“Pjesa dërmuese e komentuesve të Kuranit thonë se qëllimi me petkat është zemra.”*

Shumica e njerëzve janë të shkujdesur ndaj kësaj çështjeje saqë kjo ka përfshirë edhe njerëzit më të veçantë (njerëzit e dijes). Andaj i sheh duke iu

kushtuar shumë rëndësi udhëzimit të jashtëm, kjo është gjë e mirë, mirëpo jo t'i kushtohet rëndësi gjërave të jashtme kurse në anën tjetër të jenë të shkujdesur për veprat e zemrës e sëmundjet e saj. Kjo është më e rëndësishme, sepse nga zemra është pikënisja (siç u sqarua më lartë). Nëse shohim në thirrjen e Pejgamberit salAllahu alejhi ue selem do të vërejmë se ai ka filluar me pastrimin e zemrave dhe edukimin e njerëzve në këtë gjë, para se të zbrisnin ligjet, dispozitat.

Kur zemra është e shëndoshë, e pastër, kjo është shkak për arritjen e lumturisë në këtë botë dhe tjetrën; e shëndoshë prej shirkut, syfaqësisë, bidateve, mëkateve dhe sëmundjeve të zemrës. Nëse shikojmë gjendjen e Ebu Bekrit radijAllahu anhu dhe të tjerëve, shohim se zemra e tij ka qenë e shëndoshë (kalbun selim) prej të metave e sëmundjeve, dhe kjo ka qenë shkak që ai të paraprijë ndaj të gjithëve në vepra të mira, ka qenë i pari, edhe pse kurrë nuk e ka kthyer kokën prapa për të parë se a janë duke garuar të tjerët me të apo jo.

SHKAQET
E PËRMIRËSIMIT
TË ZEMRËS

BESIMI DHE VEPRA E MIRË

Shkaku i parë

Nëse dëshirojmë të na përmirësohen zemrat tona duhet të shtojmë veprat e mira, dhe rrjedhimisht shtohet besimi e sinqeriteti.

Besimi i vërtetë është *besim me zemër, fjalë me gjuhë dhe veprim me gjymtyrë, ai shtohet me vepra të mira dhe pakësohet me gjynahe*. Allahu e ka përshkruar atë si stolisje të zemrës. Besimi ka shtylla dhe ka degë.

Shtyllat e besimit:

1. Të besosh Allahun,
2. Engjëjt e Tij,
3. Librat e Tij,
4. Të Dërguarit e Tij,
5. Ditën e Gjykimit
6. Kaderin, i mirë apo i keq. (Muslimi).

Degët e besimit: **“Besimi është shtatëdhjetë e ca degë (apo në një transmetim: gjashtëdhjetë e ca degë). Më e larta prej tyre është fjala “La ilahe ilAllah”, ndërsa më e ulëta është të largosh një**

pengesë nga rruga. Edhe turpi është degë e besimit.” Muslimi.

Besimi i vërtetë sjellë fryte madhështore në të dy botët:

-Siguria, “Sa për ata që besojnë dhe nuk e molepsin besimin e tyre me padrejtësi (idhujtari), pikërisht atyre u takon siguria dhe ata janë të udhëzuar.” Enam 82.

-Jeta e lumtur dhe prehja shpirtërore, “Cilindo mashkull apo femër që kryen vepra të mira, duke qenë besimtar, Ne do ta bëjmë që të kalojë jetë të bukur dhe do ta shpërblejmë sipas veprave më të mira, që ka bërë.” Nahl 97.

-Shejtani nuk arrin të mposhtë besimtarin, “...në të vërtetë, djalli nuk ka kurrfarë pushteti mbi ata që besojnë dhe mbështeten tek Zoti i tyre. Pushteti i djallit është vetëm mbi ata, që i binden atij dhe adhurojnë zota të tjerë veç Allahut.” Nahl 99-100.

-Allahu e mbron besimtarin, “Allahu, në të vërtetë, i mbron besimtarët” Haxh 38. Hadith

kudsi: **“Kush armiqëson një mik Timin, Unë i kam shpallur luftë Atij.”**

-Besimtari do të ketë shpërblim të madh, **“Allahu do t’u japë shpërblim të madh besimtarëve.”**
Nisa 146.

-Bashkimi i vërtetë arrihet vetëm nën hijen e besimit, **“Në të vërtetë, besimtarët janë vëllezër...”** Huxhurat 10. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Besimtari për besimtarin është sikurse një ndërtesë pjesët e së cilës e mbajnë njëra-tjetrën (dhe ka ndërlidhur gishtat me njëri-tjetrin).”** Buhariu dhe Muslimi.

-Allahu do ta forcojë besimtarin në të dy botët, **“Allahu i forcon besimtarët me fjalë të qëndrueshme në këtë botë dhe në botën tjetër, kurse keqbërësit i shpie në humbje”.** Ibrahim 27. Për qëllim me fjalën e qëndrueshme është fjala La ilahe ilAllah.

Shembuj të besimit: **Magjistarët e Faraonit** (në kohën e Profetit Musa alejhi ue selem) dhe **Djali e mbreti.**

— Faraoni e ka sfiduar Musain duke thirrur magjistarët (me mijëra) për t'ua dëshmuar njerëzve se ai është magjistar dhe se magjia e tij do të bie. Pasi është hapur lajmi janë tubuar njerëzit. Musai ka caktuar që kjo të ndodhë në ditën e krenimit. Gjendja e magjistarëve pasi ende nuk kishte hyr besimi në zemrat e tyre ishte e tillë: ishin kërkues të dynjasë, përfitues, donin epshet e pasionet e kësaj jete. Ata i kanë thënë Faraonit: **“Vërtet do të shpërblehemi, nëse dalim fitues?”** Ai u përgjigj: **“Po, madje do të jeni vërtet ndër të afërmit e mi”**. Surja Shuara. Ata i janë përkulur Faraonit, **“Ata hodhën litarët dhe shkopinjtë e tyre dhe thanë: “Për madhërinë e Faraonit, me të vërtetë, Ne do të jemi fitues patjetër!”** Surja Shuara. Pastaj: **“Hidhe atë që mban në dorën e djathtë: do të gëlltisë gjithçka që kanë bërë ata, sepse ajo që kanë bërë ata, është vetëm një mashtrim i magjistarëve; e, magjistari nuk do të ketë sukses kudo që të gjendet”**. Ta he. Kur magjistarët kanë parë këtë mrekulli që Allahu ia ka dhënë Musait janë çuditur se çfarë po ndodhë, ngase ata kanë qenë mjeshtër në magji dhe se kanë

ardhur për ta sfiduar Musain, duke menduar se është magjistar, porse tashmë u bindën se ajo nuk qenka një magji që e njohin, por qenka një mrekulli, dhe thanë: **“Atëherë magjistarët ranë në sexhde dhe thanë: “Ne besojmë në Zotin e Harunit dhe Musait”**. Ta he. Kjo tregon për efektin që jep besimi kur depërton në zemrën e njeriut. Ata pak më përpara i përuleshin Faraonit dhe betoheshin në emrin e tij, ndërsa tani pas disa çastesh iu përulen Allahut Zotit të qiejve e të tokës. Pas kësaj Faraoni i kërcënoi ashpër, por nuk u frikësuan fare (sepse zemrat e tyre ishin mbushur me besim dhe kishin shijuar ëmbëlsinë e besimit).

— Një mbret (te popujt e mëhershëm) ka pasur një magjistar, dhe pasi ka arritur pleqërinë ka filluar t’ia mësojë magjinë një djaloshi (si trashëgim). Ky djalosh duke shkuar rrugës për te magjistari, ndalej te një murg i cili ka qenë në fenë e vërtetë të Isait alejhi ue selem dhe dëgjonte fjalët e tij. Një ditë një kafshë e madhe kishte zënë rrugën ku kalonin njerëzit dhe djaloshi i lutet Allahut: *“O Allah, nëse çështja (feja) e murgut është më e dashur*

për ty se çështja e magjistarit ma mundëso ta mbysë atë me këtë gur të vogël!" dhe e mbyti atë. Më pas vazhdon të shërojë të verbrit me lejen e Allahut, ata me sëmundje të lëkurës dhe prej të gjitha sëmundjeve. Pasi është bërë e ditur çështja e djaloshit, e ka torturuar mbreti derisa ka treguar për murgun. Pastaj kanë sjellë murgun dhe i kanë thënë të lërë besimin e tij, ai nuk ka pranuar dhe e kanë vrarë. Njëjtë kanë vepruar dhe me djaloshin dhe as ai nuk ka pranuar. E kanë dërguar në një mal për ta hedhur poshtë, por ai e ka lutur Allahun (me sinqeritet, me zemër të pastër, të mbushur me besim), dhe Ai ka bërë të dridhet kodra dhe janë mbytur njerëzit e mbretit. Pastaj e kanë dërguar te një anije që ta hedhin në ujë nëse nuk kthehet prej besimit të tij, por ai e ka lutur Allahun dhe anija është luhatur dhe janë mbytur njerëzit e mbretit. Pastaj djaloshi i ka thënë se ti nuk mund të më vrasësh derisa të veprosh siç të them unë: "Mblidhi njerëzit në një shesh të gjerë dhe më lidh në një trung peme, pastaj merr një shigjetë dhe vendose në mes të harkut dhe thuaj "Me emrin e Allahut, Zotit të djaloshit!" Pasi ka ndodhur kështu,

atëherë e ka mbytur djaloshin, dhe njerëzit kanë brohoritur *“Ne besojmë Zotin e djaloshit!”* Atëherë mbreti ka urdhëruar që të hapen hendeqe e të ndizen zjarre që t’i hedhin ata që nuk pranojnë të braktisin besimin.

DIJA FETARE

Shkaku i dytë

Prej mjeteve me të cilat përmirësohet zemra është dija fetare, ajo e Kuranit dhe sunetit (dija “Ka dhënë Allahu, ka thënë i Dërguari i Tij, kanë thënë sahabët”). Allahu thotë: **“Kur dëgjojnë për atë (Kuranin) që i është zbritur të Dërguarit, i sheh se si u rrjedhin lotët nga sytë, për shkak të së vërtetës që kuptuan.”** Kur vendoset dija në zemrën e besimtarët, ajo do ta zbusë atë. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Grupi parë që do të hyjnë në xhenet, do të kenë pamjet (e fytyrave) sikur hëna e plotë në natën e Bedrit (nata e 14-të). Kur hyjnë në të, nuk do të kenë pështymë, as sekrecion të hundëve, as nevoja fiziologjike. Enët që përdorin do të jenë prej floriri. Krehrit me të cilët krehin flokët do të jenë prej floririt dhe argjendit. Do të kenë enë në të cilat do të ndizen bimët aromatizuese. Djersët e tyre do të kenë erë misku (parfumi). Çdonjëri do të ketë nga dy bashkëshorte, saqë prej bukurisë së madhe që kanë shihet brendësia e**

kërcirit të tyre. Nuk do të ketë mospajtime e grindje në mes tyre e as urrejtje. Zemrat e tyre do të jenë sikur një zemër e vetme. Ata e madhërojnë Allahun në mëngjes dhe mbrëmje.”
Buhariu dhe Muslimi.

Arsyeja se pse dija fetare është prej shkaqeve madhore me të cilën përmirësohet zemra:

1. Zemra është vendi njieteve dhe qëllimeve tona të cilat nuk mund të përmirësohen përveçse me dije fetare.

2. Zemra sëmuret me epshe dhe dyshime të cilat nuk mund të shërohen përveçse me dije fetare.

Kjo dije e bën njeriun të ketë frikë Allahun (el khashje – frikë e bazuar në madhërimin e dijen ndaj Allahut). Kjo është ajo dije për të cilën Allahu e ka urdhëruar Pejgamberin salAllahu alejhi ue selem ta lusë Atë që t’ia shtojë, **“dhe thuaj: “O Zoti im, shtoma dijeninë!”** Ta he 114.

❖ Rëndësia e dijetarëve, të dijshtëmëve

Allahu na ka urdhëruar t'iu bindemi atyre, ka thënë: **“O besimtarë! Bindjuni Allahut, bindjuni të Dërguarit dhe atyre që drejtojnë punët tuaja.”** Nisa 59. Komentuesit e Kuranit janë ndarë në dy mendime se kush janë ata që drejtojnë çështjet e muslimanëve: disa kanë thënë se ata janë udhëheqësit e disa kanë thënë se janë dijetarët, dhe e sakta është se përfshihen të dy grupet.

Allahu na ka obliguar t'iu kthehemi për çështjet që i kemi të paqarta, ka thënë: **“andaj pyetni dijetarët e Librit, nëse nuk e dini (këtë)”** Nahl 43. E jo mendimtarët, intelektualët, grupimet etj.

Dijetarët e kuptojnë më së miri fenë dhe janë ata që e kanë frikë Allahun më së shumti, **“Këta shembuj Ne ua paraqesim njerëzve, por ata nuk i kupton kush, përveç dijetarëve.”** Ankebut 43. Dhe: **“Në të vërtetë, nga robërit e Tij, Allahut i frikësohen vetëm dijetarët, (që e dinë se) Allahu është vërtet i Plotfuqishëm dhe Falës.”** Fatir 28.

Dijetarët janë trashëguesit e Pejgamberëve. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Vërtet, dijetarët janë trashëguesit e Pejgamberëve. Ata nuk kanë lënë trashëgimi as dinar e as dërhem. Ajo që kanë lënë është vetëm dija. Kush merr prej saj, ka marrë një hise të madhe të mirësisë e begatisë.”** Hadith hasen.

Dijetarët janë miqtë dhe të dashuritë e Allahut, **“Pa dyshim, miqtë e Allahut nuk do të kenë arsye për t’u frikësuar dhe as për t’u dëshpëruar. (Të tillë janë) ata që besojnë dhe që (i) frikësohen (Allahut)”** Junus 62-63.

Dijetarët janë njerëzit më largpamës, i kuptojnë më herët rrugët e të këqijave dhe paralajmërojnë ndaj tyre dhe e dinë të mirën dhe rrugët e tyre, **“Ndërsa njerëzit e dijshtëm thoshin: “Të mjerët ju! Shpërblimi i Allahut është më i mirë për atë që beson dhe bën vepra të mira. Ai do t’u jepet vetëm të duruarve”.** Kasas 88. Njerëzit e dijshtëm kur kanë parë njerëzit duke lakmuar pasurinë e Karunit, ua kanë sqaruar se rruga që duhet të

ndjekin dhe mirësia është të besojnë dhe të veprojnë punë të mira.

Dijetarët në tokë janë sikurse yjet në qiell. Ebu Muslim el Khaulani ka thënë: *“Kur yjet duken në qiell, njerëzit orientohen përmes tyre e kur qielli është i vranët, ata mbesin në mëdyshje (se kah t’ia mbajnë).”*

Nga ky krahasim përfitojmë se: njerëzit udhëzohen përmes dijetarëve kur janë në errësitat e devijimit dhe humbjes dhe kur nuk dinë të dallojnë të kotën nga e vërteta. Po ashtu dijetarët përmes argumenteve “godasin” pasuesit e dëshirave dhe të së kotës (ashtu siç goditën shejtanët përmes yjeve/meteorëve) etj.

Ata që mësojnë dijen fetare dhe e përmirësojnë zemrën përmes saj, atyre Allahu u ka dhënë lajme të mira (përgëzime) në Kuran dhe Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem në sunetin e tij. Prej këtyre lajmeve të mira janë:

Ngritja në këtë jetë dhe tjetrën. Allahu thotë: **“...Allahu do t’i ngrejë në shkallë të lartë ata midis jush që besojnë dhe që u është dhënë dija”** Muxhadile 11. Pejgamberi salAllahu alejhi ue

selem ka thënë: **“Vërtet, Allahu përmes këtij Libri (Kuranit, dijes) i ngritë disa njerëz dhe i ulë disa të tjerë.”** Muslimi.

Lumturia në këtë botë dhe tjetrën. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Allahu ia ndriçoftë fytyrën atij i cili dëgjon një fjalë (hadithin) prej nesh, pastaj e përcjell siç e ka dëgjuar (e mëson dhe e përcjellë)...!”** Tirmidhiu dhe të tjerë. Dhe: **“Vërtet, Allahu, engjëjt e Tij, banorët e qiejve dhe të tokave, madje edhe milingona në folenë e tij dhe peshku në det, lutën për atë që ua mëson njerëzve dijen.”** Timirdhiu.

Fitimi i xhenetit. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Ai i cili ndjek një rrugë që të fitojë një dije, Allahu ia mundëson të ndjekë një rrugë prej rrugëve të xhenetit.”** Tirmidhiu.

Dijetarët janë në krye të karvanit të atyre që janë të devotshëm e që bëjnë punë të mira. Madje, ata janë më të mirët pas Pejgamberëve. Allahu i ka marrë ata dëshmitarë për gjënë më madhore për të cilën ka dëshmuar, e që është teuhidi, ka thënë: **“Allahu dëshmon, e po ashtu edhe engjëjt, edhe njerëzit**

e dijes, se nuk ka të adhuroar tjetër që meriton të adhurohet përveç Tij...” Ali Imran 18.

Kush dëshiron të jetë prej kërkuesve të dijes dhe të përmirësojë zemrën e tij, patjetër duhet t’i kapet dijes fetare, e kjo arrihet duke u ulur pranë dijetarëve, duke u shoqëruar me ta, duke lexuar prej tyre e duke dëgjuar prej tyre.

VIZITA E VARREVE

Shkaku i tretë

Prej mjeteve shumë të rëndësishme dhe që ka efekt në përmirësimin e zemrave është dhe vizita e varreve. Këtë e dëshmojnë shumë hadithe, prej tyre: **“Vizita e varreve zbut zemrën, e bën syrin të lotojë dhe ua kujton ahiretin.”** Ahmedi. Dhe: **“Vizitoni varret, ngase ua kujtojnë vdekjen!”** Muslimi. Dhe: **“Kur të vizitoni varret, kjo le tua shtojë të mirat!”** Ahmedi. Të mirat/dobitë që shtohen nga vizita e varreve:

- Kujtimi i vdekjes dhe i agonisë së saj.
- Kujtimi i dënimit dhe kënaqësisë së varrit.
- Kujtimi i shkaqeve të shpëtimit dhe të dënimit të varrit.

Këto përmirësojnë zemrën dhe nxisin të shtojmë veprat e mira. Ne do të shpjegojmë secilën prej tyre.

❖ **Kujtimi i vdekjes dhe i agonisë së saj**

Besimi në botën tjetër është prej shtyllave të imanit. Kujtimi përmbledhtas i besimit në botën tjetër është: të besosh çdo gjë për të cilën na ka njoftuar Allahu në Kuran dhe Pejgamberi në sunet se do të ndodhë, prej momentit kur personi vdes deri kur hyn në xhenet ose në xhehenem.

Ne besojmë në engjëllin e vdekjes (i cili e ka detyrë të marrë shpirtat e krijesave), në dënimin e varrit për ata që e meritojnë, në pyetjet të cilat do t'i parashtronë Munkiri dhe Nekiri (se kush është Zoti yt, cila është feja jote dhe kush është i Dërguari yt), në ringjallje dhe se njerëzit do të shpërblehen apo do të dënohen, se do të qëndrojnë para Allahut, do të japin llogari, besojmë se xheneti dhe xhehenemi janë të krijuar qysh tani, të cilat nuk shkatërrohen kurrë, besojmë se Allahu ka krijuar xhenetin dhe xhehenemin dhe krijesa të cilat do të vendosen në to. Ai që do të jetë prej banorëve të xhenetit kjo është mirësi (e Allahut) për të, ndërsa ai që do të jetë prej banorëve të xhehenemit e meriton këtë.

Çështja e parë të cilën e kemi për obligim ta besojmë dhe që hyn te besimi në botën tjetër, është të besosh te vdekja dhe agonja e saj. Përmes saj kalohet te fazat e tjera të botës tjetër. Ajo llogaritet kiamet i vogël (për personin). Allahu thotë: **“Sigurisht që janë të humbur ata që mohojnë takimin me Allahun! Kur Ora (e Kiametit)² t’u vijë papritur, ata do të thërrasin: “Të mjerët ne, sa shumë që e kemi neglizhuar (Kiametin) në jetën e Tokës!” dhe do të bartin gjynahet e veta mbi shpinat e tyre.”** Enam 31. Ata do të dëshpërohen (në momentet e vdekjes) sepse kanë qenë të shkujdesur dhe nuk kanë besuar në botën tjetër.

² Sipas komentimit të disa dijetarëve të tefsirit, me **“Orën”** në ajet janë për qëllim çastet para vdekjes. Pra, ajeti përcaktohet si: **“Kur t’u vijë çastet e para të Orës (së Kiametit)”**, domethënë vdekja dhe tmerret e saj. Pasi që vdekja është prej çështjeve të para me të cilat fillon Kiameti, atëherë është quajtur me emrin e tij. Për këtë arsye, i Dërguari, salallahu alejhi ue selem, ka thënë: **“Kushdo që vdes, veçse ka ndodhur Kiameti për të.”**

Besimi në vdekje përfshin disa çështje:

-Vdekja është një gjë e vendosur prerazi nga Allahu për çdokënd që jeton nga banorët e qiellit e të tokës, prej engjëjve, njerëzve dhe xhindëve dhe të tjerëve, **“Sigurisht që ti (o Muhamed) do të vdesësh një ditë e, sigurisht që edhe ata do të vdesin.”** Zumer 30.

-Jeta e secilit është me afat, që dikur do të përfundojë, nuk ka mundësi as të vonohet e as të shpejtohet, **“Çdo shpirt vdes vetëm me vendimin e Allahut, në kohë të caktuar.”** Ali Imran 145.

-Afatin e vdekjes askush nuk ka mundësi ta dijë se kur do të ndodhë, kjo gjë është prej çelësave të së fshehtës, që i di vetëm Allahu, **“...dhe askush nuk di se në ç’vend do të vdesë.”** Lukman 34.

-Të kujtojmë vdekjen vazhdimisht, kjo do të bëhet pengesë mes neve dhe shpresave tona të kota (për jetë të gjatë) dhe na nxitë të shtojmë veprat e mira e të largohemi prej të këqijave (fjalë ose vepra), dhe rrjedhimisht në botën tjetër do të arrijmë shpërblimin më të plotë tek Allahu. Pejgamberi

salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Shpeshtojeni kujtimin e asaj që ua shkëput kënaqësitë dhe shpresat, e ajo është vdekja!”** Tirmidhiu. Dijetarët thonë: *“Të gjitha këshillat janë tubuar në këto fjalë, edhe pse janë të pakta.”*

-Duhet të përgatitemi për vdekjen para se të na vijë ajo, duke shtuar veprat e mira dhe duke u larguar prej ndalesave. Pas vdekjes nuk pranohet kërkimi i faljes dhe shfajësimi. Më nuk kemi mundësi të shtojmë veprat e mira dhe të pakësojmë të këqijat. Allahu thotë: **“Kur i vjen vdekja ndonjërit prej tyre (jobesimtarëve), ai thotë: “O Zoti im, më kthe, që të bëj vepra të mira në botën që kam lënë!”** Kurrsesi! Me të vërtetë, kjo është një fjalë të cilën ai (kot) e thotë!” Muminun 99-100.

❖ **Kujtimi i dënimit dhe kënaqësisë së varrit**

Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Ky umet do të sprovohet në varret e tyre. Sikur mos të ishte arsyeja se ju nuk do ta varrosnit njëri-tjetrin, do ta lusja Allahun që t’ua mundësonte të dëgjonit dënimin e varrit, ashtu**

siç jam duke e dëgjuar unë tani.” Më pas tha: “Kërkoni mbrojtje tek Allahu prej dënimit të varrit!”

Allahu ka bërë që njeriu të varroset pasi të vdesë. Kjo është prej nderimit që Allahu ia ka bërë, që të mos mbetet në sipërfaqen e tokës e ta hanë/shqyejnë egërsirat apo shpendët.

Njeriu kur e jep shpirtin do të përgëzohet me të mira (shpërblim e mëshirë) ose do të lajmërohet për dënim. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Kush e do takimin me Allahun, edhe Ai e do takimin me të e kush e urren takimin me Allahun, edhe Ai e urren takimin me të.”** Aisha radijAllahu anha ka pyetur: *“E si është puna që ne të gjithë e urrejmë vdekjen?”* Ka thënë: **“Nuk është siç mendon. Besimtarit kur t’i vijë vdekja, engjëjt e përgëzojnë se e pret kënaqësia dhe nderimi i Allahut, andaj për të nuk ka gjë më të dashur sesa ajo që e pretë atë (nuk i dhimbset më jeta e kësaj bote). Dhe do sa më shpejt të takohet me Allahun (kur është në momentet e vdekjes) dhe Ai e do takimin me të. Ndërsa, kur**

jobesimtarit t'i vijë agonia e vdekjes, i jepen lajmet e këqija, se e pret dënimi i Allahut, andaj për të nuk ka gjë më të urryer sesa ajo që e pretë, ai e urren takimin me Allahun dhe Ai e urren takimin me të."

E pastaj kur dërgohet në varr, gjëja e vetme tek e cila gjen ngushëllim janë veprat e mira që ka bërë. Pasi varroset ai dëgjon zhurmën e këpucëve të të tjerëve kur largohen. Pastaj varri do ta ngushtojë njeriun saqë brirët i hyjnë në njëri-tjetrin. Prej kësaj nuk shpëton asnjë njeri (çfarëdo pozite, moshe, niveli fetar).

Pastaj duke qenë në këtë gjendje i vijnë dy engjëj të zi me sy të kaltër, Munkeri e Nekiri (quhen kështu sepse kanë pamje të çuditshme, të frikshme), në errësirë të plotë, pa pasur mundësi të ikë nga kjo. E pyesin: "*Çfarë thoshe për këtë njeri (për Muhamedin salAllahu alejhi ue selem) kur ishe në jetën e tokës?*" Nëse është besimtar thotë: "*Ai është robi i Allahut dhe i Dërguari i Tij. Dëshmoj se nuk ka të adhuruar tjetër me të drejtë përveç Allahut dhe Muhamedi është rob dhe i Dërguar i Tij.*" I thonë: "*Ne*

e dimë se e ke thënë këtë.” Dhe i zgjerohet varri 70 kut dhe i ndriçohet. Dhe ai fle sikur fle ai që hyn dhëndër. Vazhdon në këtë gjendje deri në ringjallje. Ndërsa, dyfytyrëshi thotë: “Kam dëgjuar njerëzit të thonë diçka dhe kam thënë sikurse ata (nuk kam dije, nuk kam bindje).” Dhe e shtrëngon toka dhe brinjët e tij futen në njëri-tjetrin. Kështu vazhdon të dënohet deri në ringjallje.

Pasi ka përfunduar varrosja e dikujt, Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka qëndruar te varri i tij (të lutet) dhe ka thënë: **“Kërkoni falje për vëllain tuaj që ta forcojë Allahu sepse është duke u marrë në pyetje!”** Pra, kjo ndodhë menjëherë pasi të mbulohet i vdekuri me dhe.

Pasi mbaron marrja në pyetje, i vdekuri sheh se çfarë është përgatitur për të: kënaqësitë e xhenetit apo dënimi i zjarrit. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Kur dikush prej jush vdes, i tregohet/shfaqet vendi i tij (ku do të përfundojë) në mëngjes e mbrëmje. Nëse është prej banorëve të xhenetit, do të shohë vendin e tij në xhenet. Nëse është prej banorëve të zjarrit, do të shohë**

vendin e tij në të. I thuhet: “Ky është vendi që të pret ty!” Kjo vazhdon deri në ringjallje.

Dënimi i varrit është përmendur edhe në Kuran, përveç që është përmendur në sunet, prej tyre:

-“Allahu i forcon besimtarët me fjalë të qëndrueshme në këtë botë dhe në botën tjetër” Ibrahim 27. Bera ibën Azib radijAllahu anhu kur e ka komentuar këtë ajet ka thënë: *“Ky ajet ka zbritur për dënimin e varrit. Njeriut në varr do t’i parashtrohet pyetja: “Kush është Zoti yt? Kush është i Dërguari yt?” e ai do të thotë: “Zoti im është Allahu. I Dërguari im është Muhamedi salAllahu alejhi ue selem.”* Allahu i forcon besimtarët në botën tjetër kur i parashtrohen pyetjet (në varr).

-“Për shkak të gjynaheve të tyre, ata u përmbytën dhe u hodhën në zjarr. Ata nuk gjetën mbrojtës tjetër për veten në vend të Allahut.” Nuh 25. Komentuesi i Kuranit el Elusi ka thënë: *“Zjarri që përmendet këtu është ai në të cilin janë dënuar në jetën e varrit.”*

-“Ata do të çohen para Zjarrit në mëngjes dhe mbrëmje (në jetën e varrit) e, kur të arrijë Ora (e Kiametit), do të thuhet: “Hidhni ithtarët e Faraonit në dënimin më të rëndë!” Gafir 46. El Kurtibiu duke komentuar këtë ajet ka thënë: *“Pjesa dërmuese e komentuesve të Kuranit thonë se ky ekspozim ndaj zjarrit në mëngjes e mbrëmje do të ndodhë në jetën e varrit (berzah).”*

A ndërpritet dënimi i varrit? Dënimi i varrit është dy lloje:

-Nuk ndërpritet, vazhdon deri në ringjallje, kjo është për jobesimtarët.

-Ndërpritet, është i përkohshëm, kjo është për mëkatarët muslimanë, ata do të dënohen në bazë të mëkateve të tyre. Nëse pastrohen prej mëkateve me këtë dënim, atëherë ai u ndërpritet dhe vazhdojnë jetën e mirë në varr.

Një prej dijetarëve ka thënë: *“Sikur të dinin njerëzit se për çfarë qëllimi janë krijuar, nuk do të tregoheshin të shkujdesur e as nuk do të flinin (duke e kaluar jetën kështu). Sikur ta shihnin atë me sytë e zemrës, nuk do*

të ndiheshin kurrë të qetë (por do të ishin preokupuar në realizimin e atij qëllimi- adhurimi ndaj Allahut të Vetëm). Ajo që i pret njerëzit është vdekja, varri dhe ringjallja, pastaj qortimi i ashpër dhe tmerre të mëdha në botën tjetër. Për Ditën e Tubimit ka burra të cilët kanë punuar vazhdimisht, kanë fal namaz (nafile, përveç farzit) dhe kanë agjëruar shumë (nafile) prej frikës së asaj Dite. Mirëpo, gjendja jonë kur dëgjojmë urdhrat e Allahut dhe ndalesat e Tij është sikur e banorëve të Shpellës, nuk jemi as zgjuar e as në gjumë, dhe na kalojnë momentet e ditët pa i shfrytëzuar në adhurime ndaj Allahut.”

❁ Kujtimi i shkaqeve të dënimit të varrit

Prej përfitimeve që sjell vizita e varreve është kujtimi i shkaqeve që dërgojnë në dënimin në varr (kjo edhe nëse është besimtar) dhe shkaqeve të shpëtimit.

Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka kaluar pranë një kopshti në Medine apo në Meke dhe ka dëgjuar zërat e dy personave që dënoheshin në varr dhe ka thënë: **“Këta janë duke u dënuar në varret e tyre, e nuk janë duke u dënuar për**

ndonjë gjynah të madh. Po gjithsesi, ato janë prej gjynaheve të mëdha. Njëri prej tyre nuk mbulohej/ruhej prej urinës, kurse tjetri bartte fjalë në mesin e njerëzve.” Në këtë hadith përmendën dy shkaqe të dënimit në varr:

1. Mos ruajtja nga urina

-“nuk mbulohej prej urinës”- Kjo fjalë është transmetuar në tri forma nëpër hadithe:

-nuk mbulohej, kuptohet në dy mënyra: ka urinuar dhe tjerët kanë pasur mundësinë ta shohin avretin e tij dhe ka lejuar që urina të bie në rrobat e tij (nuk është pastruar me ujë por menjëherë është veshur dhe rrobat janë prekur me urinë).

-nuk pastrohej, nuk pastrohej me ujë pas urinës.

-nuk largohej prej urinës, nuk ka pasur kujdes shtesë, qëllimi është se nuk është treguar i kujdesshëm se a e ka përfunduar urinimin, pa e përfunduar është ngritur dhe është veshur, apo pasi ka përfunduar urinimin ka marrë abdes dhe nëse i ka dal diçka nuk është kthyer ta pastrojë e

të marrë rishtas abdes. Urina është prej gjërave që e prishin abdesin dhe rrjedhimisht nuk pranohet as namazi.

2. Bartja e fjalëve

Kjo me qëllim që të prishë raportet mes njerëzve. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem: **“Në xhenet nuk do të hyjë ai që barttë fjalë.”** Kjo tregon se është prej mëkateve të mëdha. Dhe ka thënë në një hadith tjetër: **“Njeriu më i keq tek Allahu në Ditën e Gjykimit është ai që ka dy fytyra: te një person paraqitet me një fytyrë, kurse te një tjetër me një fytyrë tjetër.”** Ai që bartë fjalë shkon te tjetri i thotë: **“Filani ka thënë kështu për ty!”**, apo **“Filani ka bërë kundër teje kështu e ashtu!”** Është obligim të mos i marrësh fjalët e tyre (të mos i besosh), t’i këshillosh se kjo është e ndaluar, të mos i duash, të mos fitosh dyshime e paragjykime për atë për të cilin të fletë, të mos fillosh të hulumtosh se a janë të vërteta ato fjalë, të mos shkosh te dikush tjetër t’i thuash se filani kishte thënë për mua kështu e ashtu (ngase në këtë mënyrë je duke rënë edhe ti në bartje të fjalëve).

3. Përgojimi

Në një transmetim tjetër të hadithit që u citua në fillim Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Njëri prej tyre ka përgojuar njerëzit, kurse tjetri nuk është kujdesur nga urinimi.”** Përgojimi është prej mëkateve të mëdha. Përgojimi është të përmendësh për tjetrin diçka që ai urren t’i përmendet (në mos prezencë të tij). Është obligim që kur dëgjon tjetrin duke përgojuar ta ndalosh (t’i thuash mos përgojo apo t’ia ndërrosh temën), nëse ai nuk ndalet dhe ti e dëgjon/pranon përgojimin atëherë llogaritësh bashkëpjesëmarrës në të.

Katade rahimehullah ka thënë: *“Na kanë përmendur dijetarët e mëhershëm se dënimi i varrit ndahet në tri pjesë: njëra për shkak të përgojimit, njëra për shkak të bartjes së fjalëve dhe tjetra për shkak të moskujdesit gjatë urinimit.”*

Ibn Haxheri ka thënë: *“Disa prej dijetarëve kanë bërë bashkë këto tri shkaqe të dënimit të varrit dhe kanë ardhur në përfundimin (se pse janë përmendur në hadithe): jeta e varrit i paraprinë jetës së ahiretit, dhe*

në ditën e Gjykimit çështja e parë, prej të drejtave të Allahut, e cila do të gjykohet do të jetë namazi, kurse prej të drejtave të njerëzve do të jetë vrasja. Kurse, siç e dimë çelësi i namazit është pastrimi prej papastërtive konkrete dhe abstrakte, çelësi i prekjes së jetës (vrasjes) është përgojimi dhe shkaku pse vihet deri te vrasja e njerëzve është ose përgojimi ose bartja e fjalëve.”

4. Refuzimi i Kuranit dhe kalimi i vaktit të namazit për shkak të gjumit

Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka treguar se ka parë në ëndërr (disa dënime në botën tjetër): **“Shkuam te një njeri i cili ishte i shtrirë, ndërsa tjetri i qëndronte te koka me një gurë të madh dhe ia godiste kokën duke ia çarë. Pastaj guri rrokullisej më tej. Kur ai shkante të merrte gurin, atij i kthehej koka në gjendjen e mëparshme dhe e godiste prapë në të.”** Atëherë Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka pyetur se çfarë është puna e këtyre dhe i kanë thënë: **“Ai që po dënohet është ai i cili e ka marrë Kuranin dhe e ka refuzuar dhe ai cili fle gjatë namazit farz.”**

Sahibul Kuran – Shoqëruesi i Kuranit është ai i cili nuk i ndahet leximit të Kuranit dhe punon me të. Andaj, Allahu leximin e Kuranit e ka përmendur bashkë me të punuarit me të. Ai që e lexon Kuranin dhe punon me të, Kurani do të jetë argument për të në Ditën e Gjykimit, ndërsa ai që e lexon por nuk punon me të, i tilli është prej atyre që e ka refuzuar atë dhe Kurani do të jetë argument kundër tij. Dijetarët kanë thënë se refuzimi i Kuranit pasi e mëson përmendsh është mëkat i madh ngase kjo i bie se në të ka diçka që e bën ta refuzojë atë. Andaj, për shkak se e ka refuzuar gjënë më të ngritur, më të lartë, që është Kurani, është dënuar në pjesën më të lartë të trupit, që është koka.

Gjithashtu, prej mëkateve që sjellin dënimin e varrit është ai që fle qëllimisht dhe i ikë namazi farz. Kjo është prej mëkateve të mëdha. Muslimani duhet të marrë shkaqet për t'u ngritur për të falë namazin, mirëpo të qëndrojë zgjuar natën e pastaj të flejë pak para se të hyjë koha e sabahut, atëherë

kjo është rrezik që ai të hyjë në këtë kërcënim dhe të dënohet në varr.

5. Gënjeshtra

Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka treguar se ka parë në ëndërr: **“Pamë një njeri të shtrirë në shpinën e tij dhe mbi të qëndronte një tjetër me një grep hekuri. Ai me të ia shqyente syrin deri te qafa, hundën deri te qafa dhe gojën deri te qafa, pastaj kalonte tek ana tjetër (e fytyrës); derisa vepronte në këtë mënyrë ana tjetër (e shqyer) kthehej si më parë.”** Atëherë Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka pyetur se çfarë është puna e tij dhe i kanë thënë: **“Ai është një njeri i cili del nga shtëpia e tij dhe trillon një gënjeshtër, e cila pastaj përhapet në mesin e njerëzve.”**

Gënjeshtra është të tregosh për diçka në të kundërtën e realitetit të saj. Kjo është prej mëkateve të mëdha. E kemi për obligim të jemi të sinqertë në fjalët tona, duke e thënë gjithmonë të vërtetën, dhe të kemi kujdes nga gënjeshtra.

Gënjeshtër më e madhe është ajo që bëhet ndaj Allahut. Kjo ka disa forma:

-Cilësimi i Allahut me Cilësi të cilat nuk i takojnë/shkojnë Madhërisë së Tij dhe me të cilat nuk e ka cilësuar veten e Tij, si: përshkrimi se Ai ka bir.

-Lejimi i gjërave të cilat Allahu i ka ndaluar dhe ndalimi i gjërave të cilat Ai i ka lejuar, pa argument.

-Pretendimi se ka parë një ëndërr që nuk e ka parë.

Pastaj është gënjeshtër që bëhet ndaj Pejgamberit salAllahu alejhi ue selem, si: të thuash se këtë e atë hadith e ka thënë Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem pa e thënë ai.

Pastaj është betimi i rrejshëm për të marrë një të drejtë që nuk të takon.

6. Imoraliteti

Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka treguar se ka parë në ëndërr: **“Pamë një lloj furre (e vendosur në tokë, poshtë ka zjarr). Shikuar në**

të dhe pamë burra e gra të zhveshura. Atyre u vinte zjarr prej poshtë dhe bërtisnin me zë të lartë.” Atëherë Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka pyetur se çfarë është puna e tyre dhe i kanë thënë: **“Ata janë imoralët dhe imoralet.”**

Allahu ka ndaluar që të ketë lidhje mes burrit e gruas jashtë martesës (nikahut). Ata që veprojnë kështu (lidhje në haram) Allahu i ka llogaritur se kanë shkelur kufijtë e Allahut. Ai që prek në nderin e muslimanëve duhet të ndalet e ta marrë veten në llogari (A ka dëshirë t’i ndodhë kjo gjë grave të familjes së tij? Jo.).

7. Kamata

Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka treguar se ka parë në ëndërr: **“Vazhduam të ecnim dhe erdhëm pranë një lumi të kuq, si gjak, në të cilin notonte një njeri dhe në breg ishte një tjetër që kishte grumbulluar gurë të shumtë. Ai që notonte vinte tek ky tjetri, hapte gojën dhe ky ia fuste një gurë në të (dhe vazhdonte kështu).”** Atëherë Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka

pyetur se çfarë është puna e tij dhe i kanë thënë:
“Ai është i cili merr kamatën dhe e ha atë.”

Dijetarët kanë thënë: *“Ai do të dënohet të notojë nëpër këtë lumë të gjakut ngase zakonisht kamata bëhet me ar dhe ari ka ngjyrë të kuqe. Kurse, futja e gurëve në gojë vazhdimisht, tregon se ai kurrë nuk është ngopur (ka marrë kamatë por nuk është ngopur). Kështu është dhe me kamatën. Ai që merr kamatë mendon se është duke e shtuar pasurinë e tij, por Allahu ia anulon përfitimin dhe bereqetin e saj.”*

Allahu na ka ndaluar të fitojmë furnizimin në rrugë të ndaluara. Prej fitimit të ndaluar është dhe marrja e kamatës. Njeriu duhet të heqë dorë prej saj.

❖ **Kujtimi i shkaqeve të shpëtimit në varr**

Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: *“Kur i vdekuri vendoset në varr (pasi varroset), dëgjon zhurmën e këpucëve të njerëzve kur largohen. Nëse ka qenë besimtar, namazi i qëndron te koka, agjërimi në anën e djathtë, zekati në anën e majtë, kurse të gjitha veprat e tjera të*

mira, si: lëmosha, namazi vullnetar, bamirësia ndaj njerëzve, i qëndrojnë te këmbët. Dënimi i varrit i vjen nga ana e kokës, por namazi i thotë: **“Nuk mund të depërtosh.”** Pastaj i vjen nga ana e djathtë, por agjërimi i thotë: **“nuk mund të depërtosh.”** Pastaj i vjen dënimi nga ana e majtë, por zekati i thotë: **“Nuk mund të depërtosh.”** Pastaj i vjen nga ana e këmbëve, por veprat e mira i thonë: **“Nuk mund të depërtosh.”** I thuhet: **“Ulu.”** Ai ulet dhe i paraqitet dielli sikur është duke perënduar. I thuhet: **“Çfarë thua për këtë njeri, për Muhamedin salAllahu alejhi ue selem, dhe çfarë dëshmon për të?”** Thotë: **“Më lëreni të falem!”** (sepse i duket se do t'i ikë namazi i ikindisë). I thonë: **“Së pari na trego se për çfarë të pyesim”** dhe ia përsërisin pyetjen. Ai thotë: **“Ai është Muhamedi, dëshmoj se është i Dërguar i Allahut dhe ai ka sjell të vërtetën prej Tij.”** I thonë: **“Me këtë dëshmi ke jetuar, me këtë ke vdekur dhe me të do të ringjalleh inshAllah.”** Pastaj i hapet një derë prej dyerve të xhenetit (të shohë vendin në xhenet) dhe i thuhet: **“Ky do të jetë vendi yt në xhenet dhe kjo është ajo që ka**

përgatitur Allahu për ty.” Atij i shtohet lumturia. Pastaj i hapet një derë prej dyerve të xhehenemit dhe i thuhet: **“Ky do të ishte vendi yt dhe ajo që ka përgatitur Allahu për ty nëse nuk do t’iu bindeshe Atij.”** Atij i shtohet lumturia. Pastaj i zgjerohet varri 70 kut dhe i ndriçohet. Pastaj kthehet siç ishte i shtrirë dhe shpirti i tij vendoset në një shpend të bukur të xhenetit dhe ai ha prej një peme të tij.

1.Namazi, agjërimi, zekati dhe veprat e tjera të mira

Në hadithin më lartë Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem na tregoi për disa nga shkaqet e shpëtimit nga dënimi i varrit. Prej tyre është edhe namazi.

Namazi është shtyllë e fesë dhe e drejta më e madhe e Allahut, i Cili na urdhëron të falim namazin në formën më të mirë dhe i lavdëron ata që e falin atë. Namazi ka shumë vlerë dhe ai që falet ka shumë shpërblim. Namazi po ashtu na dëlirë prej veseve e moraleve të ulëta, prej njollave të mëkateve. Ai është prej shkaqeve madhore

përmes të cilave arrihet mëshira dhe hyrja në xhenet etj. Njeriu nuk duhet të mjaftohet vetëm me namazin i cili është detyrë, por të shtojë sa më shumë dhe namaz vullnetar (sunetet para e pas farzeve, namazi i natës, i duhasë, mes akshamit dhe jacisë etj.).

2.Vdekja dëshmor në betejë

Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Dëshmori tek Allahu do të veçohet me gjashtë gjëra...”** prej tyre: **“është i mbrojtur prej dënimit të varrit”**.

3.Ruajtja e kufijve të vendit musliman (në rrugë të Allahut)

Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Ai që qëndron një ditë duke ruajtur kufijtë e vendit musliman në rrugën e Allahut... do të jetë i sigurt prej engjëllit i cili e sprovon në varr.”**

4.Vdekja për shkak të sëmundjeve të barkut

Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë:
“Atë që e vret sëmundja në bark nuk do të dënohet në varr.”

5.Leximi i sures Mulk (memorizimi dhe leximi)

Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë:
“Surja tebarek (Mulk) pengon dënimin e varrit të njeriu.” Disa dijetarë thonë se qëllimi i leximit të saj është ta lexosh çdo natë, të punosh me të, të besosh lajmet e ardhura në të dhe të meditosh për ngjarjet që përmenden në të.

6.Vdekja në ditën apo natën e xhumas

Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë:
“Nuk ka musliman që vdes në ditën ose natën e xhuma veçse Allahu do ta mbrojë prej sprovës së varrit.”

LLOGARITJA E VETVETES

Shkaku i katërt

Kur njeriu kujdeset për zemrën e tij duke e përmendur Allahun, duke qenë i bindur në mbikëqyrjen e Tij dhe duke e pasur frikë Atë, atëherë pasionet e epshet nuk depërtojnë në zemrën e tij. Ndërsa, kur nuk kujdeset për zemrën e tij, atëherë ato (pasionet e epshet) gradualisht i depërtojnë në zemër, derisa t'ia përmbysin atë, dhe tashmë ajo është sëmurë dhe besimi i është dobësuar. Nëse nuk punon që ta përmirësojë këtë gjë, por vazhdon të ndjekë mëkatet, epshet e pasionet, atëherë zemra e tij do të ngurtësohet, derisa të vulozet, tashmë njeriu ka lajthitur prej të vërtetës dhe zemra e tij llogaritet e vdekur. Kjo është gjendja më e keqe. Kjo zemër e zhvendos njeriun prej besimit në mohim. Allahu thotë: **“Ne kemi paracaktuar për Xhehenemin shumë xhinde dhe njerëz, sepse ata kanë zemra, por nuk kuptojnë, kanë sy, por nuk shohin dhe kanë veshë, por nuk dëgjojnë. Ata janë si bagëtitë,**

madje edhe më zi. Pikërisht këta janë të shkujdesurit.” Araf 179.

Në Kuran janë përmendur më shumë se njëzetë tipare që tregojnë për sëmundjen e zemrës, si: mbulimi i zemrës, devijimi, mbyllja, largimi i saj prej të vërtetës, ngushtimi, vulosja, mbyllja me dry, thithja e devijimit, ngurtësia, vazhdueshmëria në mëkate, urrejtja ndaj të vërtetës, neveria ndaj saj, refuzimi i saj e dyshimi në të, shkujdesja, zhytja në humbje, dëfrimi, mëdyshja, syfaqësia etj. Këto janë simptoma të zemrave të sëmura që përmenden në Kuran.

Ibën Kajimi (Allahu e mëshiroftë!) ka thënë: *“Kush do që arrin të triumfojë ndaj nefsit të tij, ai veçse ka shpëtuar dhe ka arritur suksesin. E atë që e mposhtë dhe e triumfon nefsi i tij, ai ka humbur dhe është i shkatërruar.* Allahu thotë: **“Atëherë, ai që ka shkelur gjithçka dhe ka parapëlqyer jetën e kësaj bote, sigurisht që do të ketë për strehë Xhehenemin. Kurse ai që i është frikësuar madhërisë së Zotit të tij dhe e ka frenuar veten**

nga dëshirat, pa dyshim që do të ketë për strehë Xhenetin.” Naziat 39-41.

Ai që e merr në llogari nefsën e tij vazhdimisht, me lejen e Allahut do të arrijë ta dëlirë atë dhe kushdo që e dëlirë atë, është i shpëtuar. Andaj, ai që dëshiron të përmirësojë zemrën e tij duhet të fillojë të pastrojë nefsën e tij (sepse ka ndërlidhje mes nefsit e zemrës). Dhe këtë do ta arrijë nëse vazhdimisht e merr në llogari vetveten. Kjo është prej mjeteve më efektive (ndikuese) që njeriu të përmirësojë zemrën e tij.

Allahu na ka urdhëruar të marrim në llogari vetveten, Ai thotë: **“O besimtarë, frikësojuni Allahut dhe çdo njeri le të shikojë se ç’ka përgatitur për të nesërmen!”** Hashr 18. Ibën Kajim thotë: *“Secili prej jush le të shikojë se çfarë ka përgatitur prej veprave në Ditën e Gjykimit. A ka përgatitur vepra të mira me të cilat do të shpëtojë, apo ka përgatitur të këqija të cilat do ta shkatërrojnë?”*

❖ Çfarë është llogaritja e vetvetes?

Këtë më së miri na shpjegon imam el Mewerdi (Allahu e mëshiroftë!): *“Marrja e vetes në llogari është që kur të vijë nata të shfletosh veprat e tua që ke bërë gjatë ditës, një nga një. Nëse janë vepra të lavdëruara, i vazhdon dhe ia bashkëngjit atyre edhe të tjerat që janë të ngjashme me to. Nëse janë vepra të këqija, atëherë sipas mundësive i përmirëson dhe nuk i vepron më.”*

Malik ibën Dinar (Allahu e mëshiroftë!) ka thënë: *“Allahu e mëshiroftë atë njeri i cili i thotë vetes së tij: “A nuk e ke bërë këtë mëkat? A nuk e ke këtë e këtë tipar të keq?” Pastaj ia vendos frerët vetes së tij dhe ia bën udhëheqës Kuranin (që ia tregon rrugën e drejtë).”*

Ai që i kushton rëndësi kësaj çështjeje është ai i cili është i bindur se do të merret në llogari prej Allahut. Sa më e fortë kjo bindje, aq më e shumtë marrja e vetes në llogari. Muslimani i mençur, largpamës, që ka frikë Allahun, e di se Ai është në pritë dhe patjetër Ai do ta marrë në llogari e do ta pyesë për veprat që ka bërë; edhe për veprat që kanë peshuar sa pesha e milingonës, madje edhe

më pak se aq. Do të merret në llogari për të gjitha çastet e jetës. Robërit e vërtetë të Allahut e dinë se nuk kanë mundësi të shpëtojnë nga rreziku i marrjes në llogari në Ditën e Gjykimit përveçse nëse i përmbahen llogaritjes së vetvetes, besimit se janë nën mbikëqyrjen e Allahut, llogaritjes së vetvetes edhe për mendimet, lëvizjet, sekondat etj. Ai që e merr veten në llogari në këtë mënyrë në këtë botë, atij do t'i lehtësohet llogaridhënia në botën tjetër. Për çdo pyetje prej Allahut do të ketë përgjigje të gatshme, ngase veçse e ka përgatitur veten për atë Ditë dhe e ka marrë veten në llogari sa ka qenë në jetën e kësaj bote.

❖ **Hapat e marrjes së vetes në llogari**

Allahu thotë: **“O besimtarë! Bëhuni të durueshëm dhe nxiteni njëri-tjetrin të jeni të tillë; bëhuni të vendosur dhe vigjilentë (në vepra të mira dhe në ruajtjen e kufijve) dhe kijeni frikë Allahun, që të shpëtoni!”** Ali Imran 200. Ruajtja e kufijve të Allahut bëhet nëpër disa faza, që janë: kushtëzimi, mbikëqyrja, kërkimi i llogarisë, dënimi, luftimi i nefsit dhe qortimi.

› **Kushtëzimi:** Bëhet në fillimin e ditës, duke ia vendosur vetes disa kushte që të mos e çojë ditën kot, i cakton detyra (dhikrin, leximin e pjesës së Kuranit, të falë namazet sunet dhe nafilë, të mbajë lidhjet farefisnore, të respektojë familjarët, të ndihmojë të tjerët, të plotësojë nevojat e të tjerëve, të japë lëmoshë sa të mundet etj.), e obligon të largohet prej ndalesave (me shikimin e tij, të folurin, dëgjimin, punën që bën, ushqimin që ha etj.).

› **Mbikëqyrja:** Pas kësaj i mbetet ta mbikëqyrë e përcjellë (me sy kritik) vetveten se a është duke i kryer këto vepra, sepse nëse shpirtin e lë të lirë, do të kalojë kufijtë dhe do të priset. Kjo mbikëqyrje është para veprimit të veprës dhe pas veprimit të veprës. Nëse nefsi e thërret të veprojë mëkat atëherë e kujton qëndrimin para Allahut, ndëshkimin e Tij. Nëse ka rënë në të duhet të pengohet, të heqë dorë prej tij dhe të vendosë të mos i kthehet më.

› **Kërkimi i llogarisë:** Bëhet në fundin e ditës duke i kërkuar vetes llogari për të gjitha veprimet që ka

bërë. Së pari e merr në llogari për farzet se a i ka kryer ashtu siç Allahu ka kërkuar apo me shkujdesje, pastaj a ka bërë ndonjë mëkat, a i ka kryer adhurimet e tjera (dhikret, nafilet) dhe a i ka kryer siç duhet apo si rutinë, a është larguar prej nderjave të kota me mëkate, a e ka lënë teprimin në qeshje e humor, a e ka ulur shikimin nga harami, a e ka ndaluar gjuhën nga mëkatet, a ka fituar vetëm hallall, a është ushqyer vetëm me hallall, a ka dhënë lëmoshë, a u ka ndihmuar të varfërve, a ua ka mësuar fenë familjarëve e të afërmve, a ka prezantuar në ndonjë ndejë të dijes etj. Kur bën kështu, patjetër do të shohë se ka pasur mangësi gjatë ditës, ose në obligime, ose ka bërë ndonjë ndalesë e mëkat etj.

› **Luftimi i nefsit:** Besimtari i mençur e lufton veten e tij që të veprojë obligimet, të largohet e ruhet prej mëkateve, të pajiset e të stoliset me morale të larta dhe të veprojë vepra të cilat e kënaqin Allahun. E lufton vazhdimisht derisa t'i bindet Allahut. Gjejmë në Kuran: "**Ata që luftojnë për hir Tonë, sigurisht, Ne do t'i udhëzojmë drejt**

udhëve Tona. Vërtet, Allahu është me punëmirët!" Ankebut 69. "që luftojnë për hir Tonë" d.m.th.: e luftojnë veten e tyre, siç kanë komentuar dijetarët, ky është kuptimi i këtij ajeti. Ai që i bindet urdhrave të nefsit dhe nuk largohet prej asaj rruge në të cilën e drejton ai, atëherë kjo do ta çojë drejt humnerës.

› **Qortimi:** Bëhet kur njeriu ka neglizhencë dhe ka mangësi në vepra vullnetare ose është preokupuar shumë me gjëra të lejuara (mubah).

› **Dënimi:** Bëhet kur njeriu ka pasur mangësi dhe neglizhencë në farze apo është angazhuar me ndalesa e mëkate (jo vetëm ta qortojë). E detyron veten duke bërë vepra shtesë (varësisht se çfarë i ndikon më shumë) me të cilat përmirëson këto që ka bërë dhe që ka humbur shpërblimet. Kështu vepron edhe nëse i vjen rëndë nefsit, p.sh.: të agjërojë, të falë nafile, të japë lëmoshë etj.

LUTJA DREJTUAR ALLAHUT

Shkaku i pestë

Prej gjërave më të rëndësishme me të cilat përmirësohet zemra është lutja drejtuar Allahut (që ta përmirësojë atë). Ai na ka mësuar lutje në Kuran se si ta lusim që të na përmirësohen zemrat, si: **“O Zoti ynë! Mos lejo që zemrat tona të shmangen (nga e vërteta), pasi na ke udhëzuar në rrugën e drejtë, dhe jepna mëshirë prej Teje; vërtet, Ti je Dhuruesi i Madh!”** Ali Imran 8. Dhe: **“Edhe ata që erdhën pas tyre, thonë: “O Zoti ynë, falna neve dhe vëllezërit tanë, të cilët kanë besuar para nesh dhe mos lejo që në zemrat tona të ketë asnjë të keqe ndaj besimtarëve! O Zoti ynë, Ti je vërtet i Butë dhe Mëshirëplotë!”** Hashr 10.

Dhe lutjet në sunet: **“O Allah, ndryshuesi i zemrave, drejtoi zemrat tona kah adhurimi e bindja ndaj Teje!”** Dhe: **“O Rrotullues i zemrave, na forco zemrat në fenë tënde!”** Dhe: **“O Allah, Unë kërkoj prej Teje të ma ngrehësh lartë emrin tim, të shlyesh mëkatet e mia, të përmirësosh të**

gjitha çështjet e mia, të pastrosh zemrën time...”
Kështu, shohim se si Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem i kushtonte shumë rëndësi zemrës, dhe nga ana tjetër, e luste Allahun ta ruante prej të keqes së zemrës, si: **“O Allah, kërkoj mbrojtje tek Ti prej të këqijave të dëgjimit tim, të shikimit tim, të gjuhës sime dhe të zemrës sime!”** Dhe: **“O Allah kërkoj mbrojtje tek Ti prej një zemre e cila nuk tregon përrulje ndaj Teje...”**

Andaj, kanë ardhur tekste të shumta në Kuran e sunet që na nxisin të shtojmë lutjet, si: **“Zoti juaj ka thënë: “Lutmuni Mua, se do t’ju përgjigjem!”** Gafir 60, dhe hadithi **“Allahu është i turpshëm dhe bujar. Atij i vjen turp që kur robi i Tij i ngritë duart drejt Tij duke e lutur, Ai t’ia kthejë zbrazur.”**

❖ **Kushtet e pranimit të lutjes**

Lutja tek Allahu bën dobi kur plotësohen kushtet e saj dhe largohen pengesat. Kushtet e saj janë:

› **Sinqeriteti: “...lutjuni Allahut me adhurim të sinqertë për Të”** Gafir 14. Pejgamberi salAllahu

alejhi ue selem ka thënë: **“Kur të lutesh, lute vetëm Allahun!”**

› **Pasimi i Muhamedit salAllahu alejhi ue selem.**

Lutja është prej adhurimeve madhështore, madje ajo është vetë adhurimi (siç ka ardhur në një hadith). Prej kushteve të adhurimit është sinqeriteti dhe pasimi i Pejgamberit salAllahu alejhi ue selem. Çdo adhurim nuk pranohet nëse nuk plotëson këto dy kushte. Allahu thotë: **“...kush shpreson takimin me Zotin e vet, le të bëjë vepra të mira dhe të mos i shoqërojë askënd në adhurim Zotit të vet!”** Kehf 110. Ky ajet përfshin këto dy kushte. Dhe hadithi: **“Kush vepron një vepër e cila nuk është e bazuar në fenë tonë, ajo refuzohet.”** Muslimi. Edhe nëse ka sinqeritet (kushti i parë).

› **Bindja e plotë në përgjigje.** Sa më e fortë kjo bindje, aq më afër është përgjigja. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Luteni Allahun duke qenë të bindur plotësisht se Ai do t’iu përgjigjet.”**

› **Zemra e pranishme, e përrulur**, duke qenë të vetëdijshëm (vëmendshëm) se çfarë po e lusim Allahun, e jo duke pasur mendjen diku tjetër. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Dijeni se Allahu nuk i përgjigjet lutjes së një zemre të shkujdesur (të pavëmendshme, të papranishme).”**

› **Insistimi, këmbëngulja**. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Kur dikush prej jush lutet, le të jetë i vendosur në lutjen e tij, të mos thotë: “O Allah, nëse do më jep!” apo “Nëse do më fal!”**

❖ **Pengesat në pranimin e lutjes:**

› **Ngrënia, pirja dhe veshja haram**. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Dijeni se Allahu është i Mirë dhe nuk pranon përveç se veprën e mirë. Allahu i urdhëroi besimtarët me atë që i urdhëroi të Dërguarit, “O të dërguar! Hani nga të lejuarat dhe bëni vepra të mira” Muminun 51, dhe: “O besimtarë! Hani nga ushqimet e lejuara që ju kemi dhënë” Bekare 172. Pastaj përmend një burrë i cili ka udhëtuar gjatë në**

shkretëtirë me flokë të shprishura, i pluhurosur, i cili i kthen duart kah qielli e thotë: “O Zot, o Zot!” (kërkon ta shpëtojë nga gjendja e vështirë, e këputur), por që ushqimi i tij është haram, pija e tij është haram, veshja e tij është haram, atëherë si t’i përgjigjet Allahu atij?

› **Kur lutja bëhet për të bërë një mëkat, apo për t’u shkëputur lidhjet fafesisnore, apo ngutja në përgjigje.** Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: “Allahu vazhdimisht i përgjigjet lutjes së robit të Tij, përderisa nuk lutet për diçka që është mëkat, apo për të shkëputur lidhjet me faresifin, apo nuk ngutet për të marrë përgjigjen.” E kanë pyetur se çfarë do të thotë kjo dhe ka thënë: “Thotë: “E luta Allahun, e luta Allahun, por nuk më përgjigjet!”

› **Braktisja e urdhërimit në të mirën dhe ndalimit nga e keqja.** Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: “Pasha Atë në Dorën e të Cilit është shpirti im! Do të urdhëroni për të mira dhe do të ndaloni prej të këqijave, ose përndryshe shumë shpejt mund t’iu vijë dënim prej Allahut, e

pastaj ju do ta lutni Allahun e Ai nuk do t'iu përgjigjet lutjeve!"

› **Mëkatet.** Nëse umeti islam nuk urdhërojnë në të mirë dhe nuk ndalojnë nga e keqja, atëherë shtohen mëkatet dhe kjo është pastaj prej pengesave për pranimin e lutjes. Dijetarët kanë thënë: *"Si të shpresojmë që lutjet tona të marrin përgjigje ndërkohë që ne ua kemi mbyllur rrugën me mëkate?!"* Mëkatet janë prej pengesave kryesore për pranimin e lutjeve.

DREJTIMI I GJUHËS

Shkaku i gjashtë

Prej mënyrave më të rëndësishme në përmirësimin e zemrës është edhe drejtimi i gjuhës. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Besimi i njeriut nuk është në rrugën e drejtë përderisa dhe zemra e tij nuk është në rrugën e drejtë. Zemra e njeriut nuk është në rrugën e drejtë përderisa dhe gjuha e tij nuk është në rrugën e drejtë (të flasë drejtë).”**

Drejtimi i gjuhës çon në përmirësimin e zemrës. Kur përmirësohet zemra atëherë kjo bën të përmirësohet besimi i njeriut. Dhe, drejtimi i gjuhës përmirëson gjymtyrët e veprat tona, e kur ajo flet shtrembër atëherë edhe gjymtyrët veprojnë shtrembër (jo në rrugën e duhur). Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Kur biri i Ademit zgjohet në mëngjes, të gjitha gjymtyrët e tij i nënshtrohen gjuhës e i thonë: “Ki frikë Allahun ndaj nesh! Ne jemi ashtu siç je ti (të pasojmë). Nëse ti je në rrugën e drejtë edhe ne do të veprojmë drejtë. Nëse ti shkon në rrugën e**

shtrembër, edhe ne do të veprojmë shtrembër.”

Për këtë, shumica e mëkateve të njerëzve janë për shkak të gjuhëve të tyre.

Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem është pyetur: *“Cili është muslimani më i mirë tek Allahu?”* dhe ka thënë: **“Ai prej gjuhës dhe dorës të së cilit muslimanët e tjerë janë rahat (të sigurt).”** Është pyetur gjithashtu: *“Si të arrijmë shpëtimin?”* dhe ka thënë: **“Mbaje (ruaje) gjuhën tënde, le të të mjaftojë shtëpia jote dhe qaj për mëkatet e tua!”** Dhe ka thënë: **“Mos fol me gjuhën tënde veçse atë që është e mirë tek Allahu.”**

Ibën Xheriri (Allahu e mëshiroftë!) ka thënë: *“Lukmani ishte një rob, i zi, buzëtrashë. Një njeri erdhi një ditë dhe e pa atë duke iu dhënë këshillë njerëzve për Allahun. Ai e pyeti: “A nuk je ti ai çobani me të cilin kemi ruajtur bashkë dhentë?” Ai i ka thënë: “Po.” E ka pyetur: “Cila është ajo punë e cila të ka ngritur kaq lartë (që njerëzit po ta dëgjojnë fjalën)?” ai është përgjigjur: “Gjithmonë e kam thënë të vërtetën dhe kam heshtur ndaj atyre gjërave që nuk më kanë hyr në punë (që nuk më kanë takuar).”*

❖ **Frytet e drejtimit të zemrës**

Atij që i drejtohet gjuha, i drejtohet zemra e si rrjedhojë i drejtohen të gjitha gjymtyrët e trupit, e pastaj do të vjelë frytet e kësaj në të dy botët. Prej këtyre fryteve përmendim:

-Qëndrueshmëria në fe.

-Jeta e bukur në këtë botë dhe tjetrën.

-Përgëzimi në momentet e vdekjes (kur e ruan gjuhën ndaj gjërave të kota, përgojimit, bartjes së fjalëve, gënjeshtres, të të folurit për Allahun pa dije, shpallja muslimanëve të dalë nga feja etj.).

-Dhënia e pushtetit.

-Futja nën hijen e Arshit të Allahut në Ditën e Gjykimit (gjuhët e shtatë kategorive që futen në këtë hije kanë pasur gjuhë të drejta).

-Fitimi i xhenetit.

❖ **Rreziqet nga devijimi i gjuhës**

Kur gjuha devijon rrugën e drejtë, atëherë edhe gjymtyrët do ta pasojnë. Kur gjymtyrët e robit nuk

janë në rrugën e drejtë, ai do të jetë i mjerë, në të dy botët. Kjo për disa arsye:

- përmes gjuhës ka mundësi të dalë nga feja (të bëjë kufër).
- përmes gjuhës ka mundësi të gënjejë.
- përmes gjuhës ka mundësi të vijë te derdhja e gjakut (shkaktohet urrejtje, përgojon, bartë fjalë etj.).
- përmes saj ka mundësi të flasë një fjalë që shkakton zemërimin e Allahut.
- përmes gjuhës mund të futet në zjarrin e xhehenemit.

Disa gjëra që na ndihmojnë të përmirësojmë gjuhën e të jetë në rrugën e drejtë janë:

- Heshtja, **“Kush beson Allahun dhe Ditën e Fundit le të flasë fjalë të mira ose le të heshtë!”**
- Mbajtja e gjuhës (ndaj gjërave të kota), Hadithi ku tregohet se e pyetën: *“Ku është shpëtimi?”* dhe u përgjigj: **“Mbaje gjuhën tënde!”**

- Përmendja e Allahut, **“Le të jetë gjuha jote vazhdimisht e njomë me përmendjen e Allahut.”**
- Të flasësh gjëra të mira, **“Mos fol me gjuhën tënde veçse atë që është e mirë tek Allahu**
- Lutja për përmirësimin dhe drejtimin e gjuhës.

LARGIMI NGA FITNET

Shkaku i shtatë

Nga mënyrat përmes të cilave arrijmë të përmirësojmë zemrat është dhe largimi nga fitnet. Qëllimi është: ti në një anë ato në një anë, mospjesëmarrja në to. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Do t’iu ekspozohen zemrave fitnet sikur fjetet e hasres (shtrojë me thupra/fije të shumta). Cilado zemër i pranon ato, i vendoset një pikë e zezë në zemër e ajo e cila i refuzon i bëhet një pikë e bardhë...”** Shpëtimi e përmirësimi i zemrave arrihet kur njeriu largohet nga fitnet. Kurse, prishja e saj bëhet kur ai përfshihet në to dhe është i lidhur me zemër me to.

Në Kuran ka ardhur paralajmërim i ashpër prej fitneve, Allahu thotë: **“Ruajuni fitneve (ngatërresave), të cilat nuk i godasin vetëm ata që bëjnë keq; dhe ta dini se Allahu dënon ashpër!”** Enfal 25. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë tri herë: **“I lumtur është ai i cili qëndron larg fitneve!”** Andaj duhet të kemi kujdes nga ata

që thërrasin për përfshirje në fitne. Këta e hedhin umetin në fitne, në bela e fatkeqësi. Njeriu nuk duhet të ngutet e të shkelë bazat e parimet islame duke dëshiruar sa më shpejt “vjeljen e fryteve”, por duhet të tregohet i durueshëm. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Do të vijë fitne dhe besimtari do të thotë: “Kjo do të më shkatërroj” dhe pastaj largohet. Vjen fitne tjetër dhe do të thotë: “Kjo është edhe më e rëndë. Kjo do të më shkatërrojë.” Kush dëshiron të shpëtojë prej zjarrit të xhehenemit dhe të hyjë në xhenet, le ta nxënë vdekja duke besuar Allahun dhe ditën e Fundit.”** Dhe ka thënë: **“Patjetër do të vijnë fitne. Ai që qëndron ulur (në këto fitne) është më i mirë se ai që qëndron në këmbë, ai që qëndron në këmbë është më i mirë se ai që ecë në to dhe ai që ecë në to është më i mirë sesa ai që shpejton në to. Ai që u hyn atyre ato do ta gëlltisin dhe do ta shkatërrojnë. Kush gjen një strehë që të mbrohet prej tyre, le të strehohet aty (të ikë prej tyre).”**

Në kohën tonë janë përhapur fitnet dhe në to kanë rënë ata që kanë besim të dobët, zemra të sëmura, që janë injorantë dhe po ashtu ka që janë dyfytyrësh. Fitnet para Kiametit shkojnë duke u shtuar e ashpërsuar. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Para Kiametit do të ndodhin fitne të cilat janë sikur pjesët e errëta të natës.”** Ato janë të ashpra e të rënda saqë e nxjerrin njeriun nga feja, e po ashtu saqë do të dëshironte të ishte i vdekur (që të mos përfshihet në to).

❁ **Disa fitne të përhapura sot:**

Nxjerrja e muslimanëve nga feja (tekfiri). Kjo ka sjellë si rezultat vrasjen mes muslimanëve.

-Rrotullimi i realiteteve dhe ndryshimi i peshoreve, si:

- besohet gënjeshtari e tradhtari dhe përgënjeshtrohet i vërteti dhe besniku,
- flet injoranti, i ulëti, për çështje madhore,
- gjërat kundërshtuese ndaj fesë do të llogariten prej fesë për shkak të injorancës, e vërteta do të

- llogaritet e kotë dhe anasjelltas, bidati do të llogaritet sunet dhe anasjelltas,
- kërkohet dunjaja me punët e ahiretit,
 - mësohen shkencat e tjera dhe braktiset mësimi i fesë etj.

Shpëtimi i muslimanëve nga këto fitne është kur i kthehen fesë së tyre. Kjo është dera përmes së cilës shpëtojnë prej tyre. Pra, kur i kthehen fesë në të cilën kanë qenë të parët tanë (selefi). Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Kur të përdorni kamatën mes jush, të kapeni pas bishtit të devesë dhe të kënaqeni me të mbjellat (qëllimi: kur të jepeni pas dunjasë), Allahu do t’ju dërgojë një poshtërim të cilin nuk ua largon derisa t’i ktheheni fesë suaj.”**

MËSHIRA NDAJ TË TJERËVE

Shkaku i tetë

Prej gjërave përmes të cilave përmirësohet zemra është se njeriu duhet të ketë mëshirë në zemrën e tij. Mëshira (rahmeti) është provë se një zemër është e butë. Mëshira është prej veprave të zemrës. Gjurmët e saj shfaqen në gjymtyrë. Ai që ka zemër të mëshirshme dhe i mëshiron të tjerët, Allahu do ta mëshirojë atë. Pejgamberit salAllahu alejhi ue selem në një rast filluan t'i lotonin sytë (duke pasur në duar djalin e vajzës së tij i cili ishte në momentet e fundit të jetës) dhe Sad ibën Ubade (i cili ishte i pranishëm) nga çudia i tha: “O i Dërguari i Allahut! Çfarë është kjo?” Atëherë i tha: **“Kjo është prej mëshirës, të cilën Allahu e ka vendosur në zemrat e robërve të Tij. Ai i mëshiron vetëm robërit e Tij që janë të mëshirshëm ndaj të tjerëve.”** Ka ardhur një beduin te Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem dhe i ka thënë se ai nuk i puth fëmijët e tij, ndërsa ai salAllahu alejhi ue selem i ka thënë: **“Çfarë të bëj unë me ty (s’kam asgjë në dorë) kur Allahu**

ka larguar mëshirën prej zemrës tënde?!” Një ditë Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka puthur nipin e tij Hasenin dhe aty afër ulur ka qenë Akra (sahabi) i cili ka thënë: *“Unë kam dhjetë fëmijë dhe asnjërin prej tyre kurrë nuk e kam puthur.”* Atëherë ai salAllahu alejhi ue selem e ka shikuar dhe i ka thënë: **“Ai që nuk i mëshiron të tjerët, nuk mëshirohet prej Allahut.”** Mëshira ka lidhje të fortë me përmirësimin e zemrës, ajo e zbutë atë, e bën të lehtë. Gjithashtu ka thënë: **“Ata që janë të mëshirshëm i mëshiron i Gjithëmëshirshmi. Mëshironi ata që janë në tokë, ju mëshiron Ai që është në qiell.”**

Disa grupe (sekte) që i atribuohen Islamit, prej zemrave të të cilëve Allahu ka larguar mëshirën, i shpallin jobesimtarë muslimanët, pastaj i vrasin, edhe nëse dëshmojnë shehadetin. Ndërsa, armiqtë e Islamit të cilët gjuajnë peshq në ujin e ndotur (kur shohin këto sekte duke vepruar kështu) mundohen të shpërftytyrojnë pamjen e saktë të Islamit (e përshkruajnë si fe të dhunës, terrorit, vrasjes etj.). Andaj, dëshirojmë t’ua sqarojmë

këtyre se këto veprime janë në kundërshtim me Islamin dhe se Islami nuk është fe e dhunës. Atyre duhet t'iu tregojmë se Islami është fe e mëshirës, ajo thërret në mëshirë.

Vetë Allahu ia ka bërë detyrë Vetës mëshirën (ndaj krijesave), **“Zoti juaj ia ka bërë detyrim Vetes mëshirën”** Enam 54. Vetë i Dërguari salAllahu alejhi ue selem ka qenë Pejgamber i mëshirës. **“Dhe Ne nuk të kemi dërguar ty (o Muhamed), veçse si mëshirë për botët.”** Enbija 107. Ai salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“O ju njerëz, unë jam një mëshirë që u është dhuruar juve...”** Edhe sahabët kanë qenë të mëshirshëm ndaj njëritjetrit, **“Muhamedi është i Dërguar i Allahut. Ata që janë me të, janë të ashpër ndaj jobesimtarëve e të mëshirshëm midis tyre.”** Fet'h 29.

Besimtarët e vërtetë (ehli suneti) janë ata që e njohin më së miri të vërtetën dhe (njëkohësisht) janë të mëshirshëm ndaj krijesave, siç kanë thënë dijetarët e mëshirshëm.

❖ Si përmirësohet zemra përmes mëshirës?

-Të tregohemi të mëshirshëm ndaj të gjitha krijesave (njerëz apo kafshë). Hadith: **“Nuk do të besoni derisa të jenë të mëshirshëm ndaj njëri-tjetrit”** dhe e ka sqaruar: **“Nuk e kam fjalën për mëshirën ndaj të afërmit, shokut, por për mëshirën e përgjithshme (ndaj të gjitha krijesave).”** Dhe: **“Mëshironi, do të mëshiroheni (prej Allahut).”**

-Të tregohemi të mëshirshëm ndaj jetimëve. Ka ardhur një njeri te Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem dhe i është ankuar se i është ngurtësuar zemra, dhe i ka thënë: **“Mëshiroje jetimin, fërkoja kokën dhe ushqeje me ushqimin me të cilin ushqehesh...”**

MËSHIRA NDAJ JETIMIT

Shkaku 9

Prej mënyrave të përmirësimit të zemrave është mëshira ndaj të tjerëve, dhe prej kësaj është mëshira ndaj jetimit. Nëse njeriu është i mëshirshëm me jetimin: i qëndron afër, është i butë me të, fërkon/përkëdhel kokën e tij, i jep ushqim etj., atëherë kjo është prej shkaqeve që zemra e tij të përmirësohet e të zbutet. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Afroje jetimin afër vetes, tregohu i butë/sjellshëm me të, fërkoja kokën dhe ushqeje prej ushqimit tënde, ngase kjo e zbutë zemrën...”**

Jetimi (shariatikisht) është fëmija i vogël të cilit i ka vdekur babai para se të hyjë në moshën madhore. Ai ka humbur dashurinë, dhembshurinë, mëshirën dhe buzëqeshjen e babait të tij, andaj është i dobët. Ai që i bën padrejtësi jetimit i cili është i dobët, i tilli ka bërë një mëkat shumë të madh, sidomos nëse ia merr pasurinë padrejtësisht. Kjo është prej shkaqeve që e bën të hyjë në xhehenem. Allahu thotë: **“Vërtet,**

ata që shpenzojnë pasurinë e jetimit pa të drejtë, vetëm mbushin barkun e tyre me zjarr dhe ata do të digjen në zjarrin flakërues.” Nisa 10. Kur njeriu tregohet i padrejtë ndaj jetimit, e nënçmon, e poshtëron, kjo është prej shkaqeve të ngurtësimit të zemrës dhe dërgimit në xhehenem. Kush dëshiron të përmirësojë zemrën dhe të hyjë në xhenet, le të tregohet i mëshirshëm ndaj jetimëve.

✿ Shenjat e mëshirës ndaj jetimit

— Marrja e jetimit nën kujdesin tënd, të sillesh mirë me të dhe të shpenzosh për të. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Unë dhe kujdestari i jetimit (që e merr nën kujdesin e tij) do të jemi (afër) në xhenet si këta dy gishta** (ka bërë bashkë gishtin tregues me gishtin e mesëm).” Dhe: **“Ai që e merr në kujdes një jetim, qoftë nëse është i tij (akraballëk) apo i dikujt tjetër (i huaj), do të jemi në xhenet si këta dy gishta.”** Shpërblimi për shpenzimin ndaj jetimit është i madh, mirëpo për jetimin e afërm (prej familjarëve) është edhe më i madh. Kur njeriu është bamirës ndaj jetimit, kjo është prej veprave

të devotshmërisë. E veprat e devotshmërisë janë shenjë që tregojnë për besimin e vërtetë te personi. Daudi alejhi ue selem ka thënë: *“Bëhu për jetimin sikur një baba i cili është i mëshirshëm ndaj fëmijës së tij. Dije se atë që do ta mbjellësh do ta korrësh.”*

— Të mos shpenzohet pasuria e jetimit padrejtësisht. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Largohuni prej shtatë mëkateve shkatërruese..”** prej tyre ka përmendur: **“ngrënia e pasurisë së jetimit”**. Vetë Allahu në Kuran na ka ndaluar dhe na ka paralajmëruar që të mos marrim prej pasurisë së jetimit, **“Dhe mos iu qasni pasurisë së jetimit, përveçse për ta rregulluar, derisa të mbërrijë pjekurinë!”** Enam 152. Dhe: **“Mos iu qasni pasurisë së jetimit, veçse me qëllim të mirë, derisa të arrijë moshën e pjekurisë.”** Isra 34. Abudullah ibën Abbasi ka komentuar: *“Kur sahabët dëgjuan këto ajete, kushdo që ka pasur jetim ka ndarë ushqimin e tij prej ushqimit të jetimit (nuk i ka përzier nga frika e madhe), madje edhe ujin e qumështin. Atë që ka mbetur prej ushqimit të jetimit nuk e kanë prekur, derisa e ka ngrënë jetimi*

apo është prishur. Kjo u erdhi rëndë sahabëve, dhe ia përmendën Pejgamberit salAllahu alejhi ue selem dhe atëherë Allahu zbriti një ajet tjetër për ta sqaruar këtë:
“Të pyesin ty për jetimët, thuaju: “T’u bëni mirë atyre është vepër e bukur. Nëse jetoni bashkë me ata, dijeni se janë vëllezërit tuaj.” Bekare 220. *Dhe sahabët filluan përsëri të bënin bashkë ushqimin e tyre me ushqimin e jetimit dhe të hanin së bashku me ta.”*

- Dhënia e drejtës së pasurisë që i takon jetimit. Në kohën e injorancës para-islame njerëzit ia përvetësonin pasurinë (e trashëguar) jetimit. Edhe te ne, në disa raste, është vepruar kështu.

- Të mos detyrohet jetimja për t’u martuar pa dëshirën e saj. Pejgamberi salAllahu alejhi e selem ka thënë: **“Kur dikush vjen të kërkojë të martojë jetimen, duhet t’i merret leje. Nëse heshtë, e ka dhënë lejen e nëse refuzon, nuk lejohet të detyrohet.”**

- Të nderohet jetimi dhe të mos shtypet apo të poshtërohet. Allahu thotë: **“mos e shtyp jetimin”** Duha 9.

Ne e kemi për obligim të marrim shembull Pejgamberin salAllahu alejhi ue selem sa i përket mëshirës ndaj jetimëve. Ai që e mëshiron jetimin, Allahu do ta mëshirojë atë. Ai që e mëshiron jetimin, e merr nën përkujdesje dhe shpenzon për të, do të jetë bashkë me Pejgamberin salAllahu alejhi ue selem në xhenet, do të shpëtojë prej xhehenemit dhe do t'i zbutet zemra e tij.

SINQERITETI PËR ALLAHUN (IKHLASI)

Shkaku 10

Prej metodave me të cilat përmirësohet zemra jonë është edhe sinqeriteti, pra që veprat dhe adhurimet të kryhen sinqerisht për Allahun. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Janë tri tipare prej të cilave zemra e besimtarit kurrë nuk duhet të ketë mëri: veprat t’i kryejë sinqerisht (me ikhlas) për Allahun, këshillimi ndaj udhëheqësve dhe t’i përmbahet xhematit...”** Ahmedi. Kushdo që iu përmbahet këtyre do ta pastrojë zemrën prej mashtrimit, tradhtisë, sherrit dhe dashakeqësisë ndaj të tjerëve dhe prej sëmundjeve që godasin zemrat.

Kur njeriu është i sinqertë për Allahun, atëherë ky sinqeritet do ta pengojë që në zemrën e tij të ketë urrejtje, mëri, zili etj. Madje, ky sinqeritet i nxjerrë këto gjëra prej zemrës së tij. Arsyeja është se kur dëshirat e synimet i drejton kah Allahu, e jo kah krijesat, atëherë nuk mbetet në zemrën e tij vend për këto gjëra (që përmendëm). Ikhlasia është të posedosh qëllim dhe nijet të sinqertë e të vërtetë

për Allahun apo në raport me Atë. Nijeti vendin e ka në zemër, andaj nëse e përmirëson nijetin/qëllimin duke e bërë të vërtetë në raport me Allahun, atëherë ai do të ndikojë të të përmirësohet zemra.

Ne duhet të jemi të sinqertë në:

- *kërkimin e dijes*: **“Kush kërkon dijen (fetare) që të arrijë pozitën e dijetarëve, apo të polemizojë me mendjehetit, apo të kthejë fytyrat e njerëzve kah ai (ta respektojë e nderojë), atë Allahu do ta fusë në xhehenem.”** (Hadith)

- *në adhurimet tona*: **“E megjithatë, ata qenë urdhëruar vetëm që të adhuronin Allahun me përkushtim të sinqertë, duke qenë në fenë e pastër (të Ibrahimit), si dhe të falnin namazin e të jepnin zeqatin. Kjo është feja e drejtë.”** Bejjine 5.

- *në të gjitha çështjet tona të jetës*: **“Jepua lajmin e gëzueshëm këtij umeti se do të kenë ngritje (lartësim) nga Allahu në këtë botë, do t’ua forcojë fenë e do t’u japë pushtet në tokë! E çdokush që me veprat e ahiretit (adhurimet)**

punon për këtë botë, nuk do të ketë hise në ahiret.” (Hadith). Pra, kur nuk është i sinqertë.

❖ **Përfitimet për njeriun kur tregohet i sinqertë:**

- *Pastrimi i zemrës* (prej të gjitha llojeve të sëmundjeve të cilat godasin shumicën e njerëzve).
- *Bekime prej Allahut, “Sikur banorët e atyre qyteteve të besonin dhe të ruheshin prej gjynaheve, Ne do t’u dërgonim bekime nga qielli dhe toka...”* 96.
- *Shpëtim nga brengat e shqetësimet* (hadithi i tre personave të ngjuar në shpellë, secili ka kërkuar afrim tek Allahu përmes veprave të bëra sinqerisht).
- *Arritja e shefatit të Pejgamberit salAllahu alejhi ue selem, “Njeriu më i lumtur që do të arrijë shefatin tim në Ditën e Gjykimit është ai i cili thotë La ilahe ilAllah sinqerisht prej zemrës së tij.”*

- *Strehimi në hijen e Arshit të Allahut në Ditën e Gjykimit (ato shtatë kategori i kanë bërë ato vepra me sinqeritet).*
- *Shpëtimi prej dënimit të zjarrit dhe futja në xhenet, "E do të mbahet larg tij (zjarrit) më i devotshmi (që ruhet nga gjynahet), që e jep pasurinë e tij, duke pastruar veten dhe duke mos pritur shpërblim prej dikujt tjetër për këtë, por vetëm për të kërkuar Fytyrën (kënaqësinë) e Zotit të tij, më të Lartit." Lejl 17-20.*

FRIKA DHE SHPRESA

Shkaku 11

Prej mënyrave me të cilat më së shumti përmirësohen zemrat tona është të adhurojmë Allahun me frikë dhe shpresë. Frikë do të thotë: të kesh frikë prej dënimit e ndëshkimit të Allahut. Kurse, shpresë do të thotë: të shpresosh mëshirën e faljen e Allahut dhe shpërblimin (xhenetin) e Tij. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem një ditë hyri te një i ri i cili ishte në momentet e vdekjes dhe e pyeti: **“Si është gjendja jote?”** I tha: *“Shpresoj tek Allahu dhe kam frikë për mëkatet.”* Atëherë i tha: **“Çdo njeri tek i cili bëhen bashkë këto gjëra (në këto momente) Allahu do t’i japë atë që shpreson dhe do ta sigurojë prej asaj që frikësohet.”**

Allahu i ka lavdëruar në Kuran ata që kanë bërë bashkë mes frikës dhe shpresës, **“A mund të krahasohet ai që falet natën, duke bërë sexhde dhe duke qëndruar në këmbë e që ruhet prej jetës tjetër dhe shpreson në mëshirën e Zotit të tij (me jobesimtarin)?!”** Zumer 9.

Besimi (që e shpëton njeriun dhe e fut në xhenet) nuk plotësohet përveçse kur ai ka frikë prej dënimit të Allahut dhe shpreson faljen e shpërblimin e Tij. Shpresa dhe frika janë sikur dy krahët e një shpendi. Nëse i mban drejtë, do të fluturojë drejtë (pa pengesa), e nëse njëri i mungon atëherë nuk do të fluturojë. Kështu është dhe me frikën e shpresën, ato gjithmonë duhet të ecin bashkë (njëkohësisht). Kur njeriu ka vetëm shpresë, kjo e shpie të ndihet i sigurt prej dënimit të Allahut, ndërsa kur ka vetëm frikë, kjo e shpie të humbasë shpresën në mëshirën e Allahut. Këto dy gjendje janë të ndaluara dhe të nënçmuara në Islam. Ajo që lavdërohet është kur bën bashkë mes frikës dhe shpresës.

Shpresa nxit në shpejtimin drejt veprave të mira, ndërsa frika pengon prej mëkateve. Allahu në Librin e Tij përmend se robërit e Tij të devotshëm, prej cilësive më të rëndësishme që kanë, është bërja bashkë mes shpresës dhe frikës. Shumica e njerëzve ndihen të sigurt prej dënimit të Allahut (të papriturat) gjë që i shtyn ata të lëshohen drejt

mëkateve, ose ka prej tyre të cilët e humbasin shpresën në mëshirën e Allahut (për shkak të bërjes së mëkateve, thotë se Allahu nuk i fal, dhe kështu shejtani i nxitë të zhyten më shumë në to).

❖ **Kur ndihesh i sigurt prej dënimit të Allahut**

Allahu thotë: **“A janë të sigurt banorët e këtyre qyteteve se nuk do t’iu vijë dënimi Ynë natën, ndërkohë që flenë?! A janë të sigurt ata se nuk do t’iu vijë dënimi Ynë ditën, ndërkohë që argëtohen?! A janë të sigurt ata nga të papriturat e Allahut? Vetëm ata që janë të humbur nuk u frikësohen të papriturave të Allahut.”** Araf 97-99. Dhe thotë: **“O njerëz, frikësojuni Zotit tuaj, sepse dridhja e Orës (së Kiametit), është vërtet një ngjarje e madhe!”** Haxh 1.

Dhe: **“Ne lidhëm besën me ty (o Muhamed) siç bëmë me profetët e tjerë: me Nuhun, Ibrahimin, Musain dhe Isain, të birin e Merjemes. Ne lidhëm me ata një besë solemne, që Allahu të mund t’i pyesë të sinqertët për besnikërinë e tyre. Ndërsa për mohuesit Ai ka përgatitur dënim të dhembshëm.”** Ahzab 7-8. Ai që ndihet i

sigurt prej dënimit të papritur të Allahut duhet të ndalet e të mendojë rreth këtij ajeti. Nëse Allahu do t'i pyesë të sinqertit për sinqeritetin e tyre, atëherë si është puna me ata që kanë qenë mohues, përgënjeshtres, mëkatarë, kriminelë?!

❖ **Kur ke humbur shpresën në mëshirën e Allahut**

Allahu thotë: **“O robërit e Mi, që i keni bërë keq vetes me gjynahe, mos e humbni shpresën në mëshirën e Allahut! Allahu, me siguri, i fal të gjitha gjynahet. Vërtet, Ai është Falësi i madh dhe Mëshirëploti.”** Zumer 53. Kur pendohesh dhe kërkon falje, Allahu t'i falë të gjitha mëkatet.

Dhe Allahu tregon në Kuran për fjalët e Jakubit alejhi ue sem: **“...mos e humbni shpresën në mëshirën e Allahut. Shpresën në mëshirën e Allahut nuk e humb askush, përveç jobesimtarëve”.** Jusuf 87. Dhe thotë: **“... mëshira Ime përfshin çdo gjë.”** Araf 156. Pejgamberi salAllahu alejhi ue sem ka thënë: **“Kur Allahu ka përfunduar krijimin e krijesave, ka shkruar**

**në Librin e Tij që është tek Ai mbi Arsh:
“Mëshira Ime e mund zemërimin Tim.”**

Kur njeriu lidhet vetëm pas argumenteve shpresëdhënëse do të kalojë një gjendje e cila është mëkat ndaj Allahut, e cila është: ndihet i sigurt prej dënimit të papritur të Allahut dhe kurthit të Tij, dhe në këtë mënyrë zemra e tij ngurtësohet dhe prishet. Ngjashëm, kur lidhet vetëm pas argumenteve të frikës, kjo do ta bëjë të humbasë shpresën në mëshirën e Allahut dhe do t'i sjellë si rezultat prishjen e zemrës së tij. Ndërsa, kur lidhet pas të dyjave, atëherë do të përmirësohet zemra e tij dhe do të qëndrojë fort në rrugën e Allahut. Kështu duhet të jetë gjendja e tij gjatë gjithë jetës së tij.

Mirëpo, lejohet (është më mirë) për njeriun që të anojë kah shpresa ose kah frika në disa raste, si:

-kur është i sëmurë (me sëmundje pas të cilës vjen vdekja) të anojë më shumë kah shpresa,

-kur është i ri e me shëndet të anojë më shumë kah frika.

DASHURIA NDAJ XHAMISË

Shkaku 12

Prej metodave më madhështore të përmirësimit të zemrave është dashuria ndaj xhamisë. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka përmendur shtatë persona/kategori të cilët Allahu do t'i strehojë në Hijen e Tij në Ditën e Gjykimit, atë Ditë në të cilën nuk ka hije tjetër, prej tyre: **“Një njeri zemra e të cilit është e lidhur pas xhamive.”** Kuptimi është: i ka dashur xhamitë dhe kjo është bërë shkak i përmirësimit të zemrës së tij, dhe si rezultat ka qenë i përherëshëm në faljen e namazit në xhami dhe ka qenë i vazhdueshëm në prezantimin e ligjëratave që mbahen në to. I tilli, edhe kur del prej xhamisë, dëshiron dhe e ka mendjen që sa më shpejt të kthehet në të (përsëri). Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Ai që merr abdes në shtëpinë e tij në mënyrën më të mirë, pastaj shkon në xhami për t’u falë, është musafir i Allahut. Është detyrë për atë të cilit i vije musafiri ta nderojë atë (Allahu e nderon këtë njeri).”** Dhe: **“Xhamitë kanë disa shtylla (falësit e**

vazhdueshëm). **Me ta ulen engjëjt e Allahut (i kanë shoqërues).** Nëse mungojnë për ndonjë arsye të ligjshme, engjëjt hulumtojnë se ku janë (pse nuk kanë ardhur) dhe nëse mungojnë për shkak se janë sëmure, i vizitojnë, por nëse mungojnë për ndonjë nevojë, engjëjt u **ndihmojnë** (ta kryejnë më shpejt e të kthehen në xhami)."

Zemra të pastra, të shëndosha, të shpëtuarra prej sëmundjes së epsheve dhe dyshimeve, janë ato zemra të cilat janë të lidhura për xhami (e jo për jetën kalimtare të kësaj bote). Pse duhet të jetë kështu? Sepse xhamitë janë:

-Shtëpitë e Allahut (janë ngritur për Allahun dhe në do duhet të adhurohet e të përmendet Ai).

-Vendet më të dashura të Allahut.

-Shtëpitë e besimtarëve të devotshëm.

-Mirësitë e të dy botëve arrihen përmes xhamive.

✻ **Kur njeriu i do xhamitë, atëherë vijnë disa rezultate/dobi të pashmangshme në jetën e tij:**

- Ndërtimi i xhamive për hir të Allahut, hadith: **“Ai që ndërton një xhami për hir të Allahut, e jo për syfaqësi apo për lavdërimë, atij Allahu do t’ia ndërtojë një pallat në xhenet.”**

- Do të jetë i vazhdueshëm në faljen në xhami, **“...dhe përkuluni në ruku bashkë me ata që përkulen (në namaz)”** Bekare 43.

- Do të shpejtojë të prezantojë në ligjëratat fetare në xhami, **“Nuk ndodh që disa njerëz të mblidhen në një shtëpi prej shtëpive të Allahut (xhamia), të lexojnë librin e Allahut e ta mësojnë mes tyre, veçse Allahu do të zbresë mbi ta qetësi dhe do t’i mbulojë mëshira, ndërsa engjëjt do t’i rrethojnë me krahët e tyre dhe Allahu do t’i përmendë (me emra) tek engjëjt që janë tek Ai.”** Për këto mexhlise të dijës Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë se janë kopshte prej kopshteve të Xhenetit.

-Do t’i pastrojë prej gjërave të papastra abstrakte (shirkut, bidateve etj.) dhe konkrete (papastërtitë). Hadithi: **“Allahu i mallkoftë hebrenjtë dhe të**

krishterët ngase varret e Pejgamberëve të tyre i shndërroan në faltore (xhamia)!”

-Nuk do t'i shfrytëzojë xhamitë për të bërë thirrje partiake, ideologjike (kryengritje, protesta) etj. **“Xhamitë i janë kushtuar vetëm Allahut, prandaj mos iu lutni askujt, krahas Allahut!”** Xhinn 18.

- Nuk do t'i shfrytëzojë xhamitë për shitblerje. Hadith: **“Kur të shihni dikë të shesë e të blejë në xhami i thoni: “Allahu kurrë mos të dhëntë fitim prej kësaj shitblerje!”**

PËRMENDJA E ALLAHUT

Shkaku 13

Prej mënyrave madhore me të cilën e përmirësojmë zemrën është përmendja e Allahut. Allahu thotë: **“...ata që besojnë dhe zemrat e të cilëve, kur përmendet Allahu, qetësohen. Vërtet, zemrat qetësohen me përmendjen e Allahut!”**

Rad 28. Kur njeriu e përmend Allahun, zemra i qetësohet dhe i përmirësohet, kurse shkujdesja ndaj përmendjes së Tij, e ashpëron dhe e sëmurë zemrën. Dhikri është dy lloje:

1. **Me zemër, i fshehtë.** Edhe ky është dy lloje: 1. (Ky është më i larti) Kur vazhdimisht mediton me mendje e me zemër për madhërinë e Allahut, përsosmërinë e tij, sundimin e Tij, për shenjat dhe provat që ka vendosur në qiell dhe tokë. 2. Kur e kujton dhe e përmend Allahun gjatë urdhëresave (i zbaton) dhe ndalesave të Tij dhe të dyshimtave (i braktisë).
2. **Vetëm me gjuhë.** Ky është lloji më i dobët, edhe pse në të ka shpërblim të madh.

Mendimi i saktë prej mendimeve të dijetarëve është se dhikri që bëhet me zemër dhe gjuhë është më i vlefshëm se dhikri që bëhet vetëm me zemër.

Dhikri është adhurim i zemrës dhe i gjuhës. Ai është një adhurim i cili nuk ka kohë të kufizuar. Allahu thotë: **“O besimtarë, përmendeni shpesh Allahun...”** Ahzab 41. Ibën Abbasi komenton: *“Përmendeni Allahun kur jeni në këmbë, ulur dhe shtrirë, gjatë natës dhe ditës, në tokë dhe në det, në udhëtim dhe në vend, në pasuri dhe në varfëri, në sëmundje dhe në shëndet, në vetmi dhe kur jeni në publik dhe në çdo gjendje.”*

Kur përmendet dhikri në Kuran përshkruhet i shumtë e i shpeshtë, si: **“O besimtarë, përmendeni shpesh Allahun...”** Ahzab 41. Dhe: **“nxitoni për ta përmendur shumë Allahun”** Xhuma 9. Dhe: **“dhe përmendni shumë Allahun”** Enfal 45. Synimi e qëllimi më i lartë i besimtarit duhet të jetë përmendja e Allahut. Ai na ka urdhëruar që ta përmendim shumë Atë gjatë adhurimeve tona dhe pasi t’i kryejmë ato (si: namazi, haxhi etj.). Dhikri është shpirti i veprave

të mira. Nëse vepra e mirë është e zbrazur prej dhikrit është sikur trupi që nuk ka shpirt. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Shembulli i atij që e përmend Allahun dhe atij që nuk e përmend është sikur i gjalli me të vdekurin.”**

✦ **Prej fryteve të mira në të dy botët të përmendjes së Allahut janë:**

—*Allahu do ta ruajë dhe mbrojë atë që e përmend Atë nga kurthet e intrigat e shejtanit.* Hadithi: **“Allahu më ka urdhëruar me pesë gjëra (fjalë), të cilat unë i pari t’i veproj dhe t’ju urdhëroj që të veproni me to”,** prej tyre ka thënë: **“Ju urdhëroj ta përmendni shumë dhe shpesh Allahun. Shembulli i atij që e përmend Allahun është sikur ai i cili është duke ikur prej armikut i cili e ndjek atë dhe gjen një kala të fortifikuar e hyn në të për t’u mbrojtur. Kalaja më e fortifikuar për njeriun ndaj armikut të tij (shejtanit) është përmendja e Allahut.”** Kanë ardhur dhikre të shumta në sunet që tregojnë se nëse i lexojmë, e dëbojnë shejtanin prej nesh, si: ajetul kursij para

gjumit, dhikri pasi zgjohemi nga gjumi, kur fillojmë të hamë bukë, kur hymë në shtëpi, kur dalim nga shtëpia, kur hyn në tualet etj.

— *Shpëtimi, falja dhe shpërblimi prej Allahut. “...dhe përmendeni shumë Allahun, në mënyrë që të shpëtoni”* Xhuma 10. **“përkujtuesit e Allahut vazhdimisht dhe përkujtueset, pra, për të gjithë këta Allahu ka përgatitur falje dhe shpërblim të madh”** Ahzab 35.

— *Allahu do të përmendë tek engjëjt në qiell dhe arritja e meijes së Allahut (Ai do të jetë me të). “më kujtoni Mua që Unë t’ju kujtoj”* Beare 152. Dhe hadithi kudsij: **“Nëse më përmend te një grumbull njerëzish Unë do ta përmendi tek një grumbull që janë më të mirë se ta (tek engjëjt).”** Ai që e përmend Allahun, është afër Tij dhe Ai është me të. Kjo meije është e veçantë (ngase janë dy lloje: meije e përgjithshme dhe meije e veçantë- me besimtarët), që do të thotë: Allahu do ta dojë, do t’i japë sukses, do ta inspirojë drejt veprave të mira, do ta ndihmojë etj. Sikur dhikri të mos kishte

vlere dhe shpërblim tjetër përveçse këtë, atëherë do të mjaftonte.

— *Allahu do ta lavdërojë tek engjëjt dhe do ta lavdërojë engjëjt, mbi të zbret qetësia dhe Ai e nxjerr prej errësirës në dritë, “O besimtarë, përmendeni shpesh Allahun dhe lavdërojeni Atë në mëngjes dhe në mbrëmje! Është Ai që ju bekon, ndërkohë që engjëjt e Tij luten për ju, me qëllim që Ai t’ju nxjerrë nga errësira në dritë. Ai është Mëshirues ndaj besimtarëve”.* Ahzab 41-43.

— *Kur e përmend Allahun në vetmi dhe i lotojnë sytë, kjo është prej shkaqeve të strehimit në hijen e Allahut Ditën e Gjykimit. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: “Janë shtatë persona (kategori) të cilët Allahu do t’i strehojë në Hijen e Tij atë Ditë ku s’do të ketë hije tjetër”, prej tyre: “...një njeri i cili e kujton/përmend Allahun në vetmi dhe sytë i lotojnë (nga frika, madhërimi dhe turpi ndaj Tij).”*

— *Dhikri është shkak që njeriu të mbjellë pemët e tij në xhenet. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë se Ibrahim alejhi ue selem i ka thënë (kur*

janë takuar në Miraxh): *“Dërgoji selam prej meje umetit tënd! Dhe tregoj se dheu i xhenetit është i mirë, ndërsa uji është i shijshëm, mirëpo xheneti është tokë e rrafshët, dhe ato që mbjellin pemët në tokën e xhenetit janë fjalët: SubhanAllah, elhamdulillah, La ilahe ilAllah dhe Allahu ekber.”* Sa më shumë që thua, aq më shumë mbijnë pemët në xhenetin ku do të shkosh. Dhe ka thënë: *“Kush thotë SubhanAllahil adhim ue bihamdihi do t’i mbillet një palmë në xhenet.”*

PËRKUSHTIMI NDAJ KURANIT

Shkaku 14

Prej mënyrave me të cilat përmirësohen zemrat është leximi dhe mësimi i Kuranit. Zemra ngjallet kur sa më shumë e ushqen atë me Fjalët e Allahut. Allahu thotë: **“O njerëz, ju ka ardhur këshillë (Kurani) nga Zoti juaj, shërim për zemrat tuaja, udhëzim dhe mëshirë për besimtarët.”** Junus 57. Dhe: **“Ne shpallim nga Kurani atë që është shërim dhe mëshirë për besimtarët e që mohuesve keqbërës u shton vetëm humbje.”** Isra 82.

Duhet të dimë se zemrave vazhdimisht u shfaqen dy lloje të rrezikshme të sëmundjeve, që janë: *epshet* dhe *dyshimet* (ndaras ose të dyja). Ato janë origjina e çdo sëmundje tjetër. Sa i përket sëmundjes së dyshimeve, ajo më së lehti e “vret” zemrën. Ndërsa, sa i përket sëmundjes së epsheve, ajo e dekurajon dhe e bën të paaftë njeriun ndaj adhurimeve, ajo ia rrotullon zemrën. Kur zemra sëmuret me epshe atëherë sa herë t’i afrohen i pranon/praktikon ato. Këto dy sëmundje burimin e kanë tek injoranca, dhe shërimi bëhet përmes

dijes. Pa dyshim se dija më e vlefshme është Kurani, Libri i Allahut, ai është shërim për sëmundjet e zemrave.

Kurani është mënyra më madhështore përmes të cilës përmirësohen zemrat dhe kurohen sëmundjet e saj, për arsye se:

-Kurani shton besimin në zemër, dhe kur shtohet besimi atëherë përmirësohet zemra, “Besimtarë të vërtetë janë vetëm ata, zemrat e të cilëve, kur përmendet Allahu, fërgëllojnë dhe, kur u lexohen shpalljet e Tij, u forcohet besimi dhe vetëm te Zoti i tyre mbështeten” Enfal 2.

-Kurani udhëzon në rrugën më të drejtë, “Në të vërtetë, ky Kuran udhëzon drejt asaj që është më e mira dhe u jep lajmin e gëzuar besimtarëve, që bëjnë vepra të mira, se ata do të kenë shpërblim të madh.” Isra 9.

-Kush kapet pas Kuranit dhe punon me të, nuk do të jetë i humbur në këtë botë dhe nuk do të bëjë jetë të mjerë në botën tjetër, “Kur t’ju vijë udhëzim nga ana Ime, kush do ta pasojë udhëzimin Tim, as nuk

do të humbë, as nuk do të bjerë në mjerim. Kushdo që i kthen shpinën Këshillës Sime, do të ketë jetë të mjeruar dhe Ne, në Ditën e Kiametit, do ta ringjallim të verbër.” Ta he 123-124.

-Kurani është dritë e zbritur për njerëzimin për t'i nxjerrë nga errësira në dritë, “Juve ju erdhi prej Allahut dritë (i Dërguari) dhe Libër i qartë (Kurani), me të cilin Allahu i drejton ata që ndjekin pëlqimin e Tij, në rrugën e shpëtimit, i nxjerr nga errësira në dritë me lejen dhe vullnetin e Vet dhe i shpie në rrugën e drejtë.” Maide 15-16.

-Në Kuran gjenden historitë dhe tregimet rreth Pejgamberëve, e ato janë tregimet më të bukura, në to ka këshilla për ata që kanë mend, “Ne të tregojmë ty (Muhamed) historinë më të bukur” Jusuf 3.

-Kurani është dija më e vlefshme, më e mirë dhe ka ndikimin më të madh në zemrën e besimtarit, “Nuk ka dyshim se ky (Kuran) është Shpallja e Zotit të botëve. Atë e zbriti Shpirti i besueshëm

(Xhebraili) në zemrën tënde (o Muhamed) që të jesh nga ata që paralajmërojnë.” Shuara 192-194.

-Në Kuran gjendet çdo gjë që i nevojitet njeriut për lumturinë në të dy botët, “Ky është një Libër, vargjet e të cilit janë radhitur mrekullueshëm dhe janë parashtruar me hollësi nga ana e Një të Urti të Gjithëdijshëm.” Hud 11.

Kurani është dritë sqaruese prej Allahut, këshillë e urtë e Tij, rruga e drejtë. Ai që flet me Kuran e ka thënë të vërtetën, ai që gjykon me të ka gjykuar drejtë. Ai që punon me të do të shpërblehet. Ai që thërret drejt Kuranit ka thirr drejtë të vërtetës. Kush dëshiron të ruajë zemrën prej dyshimeve, kush dëshiron të dijë rrugën që dërgon tek kënaqësia e Allahut, kush dëshiron të ruajë zemrën prej sëmundjes së epsheve, kush frikësohet prej fitnes së pozitës, kush frikësohet për veten e tij për mëkatet etj., duhet të lexojë këtë Kuran.

Prej fitimeve kur i përkushtohemi Kuranit janë: përmirësimi i zemrës, shpërblimet e shumta, ngritje në të dy botët, Kurani do të jetë

ndërmjetësues në Ditën e Gjykimit, vendosja e kurorës së nderit dhe kënaqësia e Allahut, të qenët prej robërve të veçantë të Allahut etj.

“Do të vijë Kurani në Ditën e Gjykimit dhe do të thotë: “O Zoti im! Zbukuroje shoqëruesin e Kuranit!” Dhe atij do t’i vendoset në kokë kurora e nderit. Pastaj thotë: “Shtoja më shumë!” Atëherë do të vishet me rrobën e nderit. Pastaj thotë: “O Zoti im! Ji i kënaqur me të!” Dhe Allahu kënaqet me të. I thuhet: “Lexo dhe ngrihu në shkallë të xhenetit!” dhe për çdo ajet që lexon i shtohet nga një e mirë.” Hadith.

DIJA PËR LLOJET E ZEMRAVE

Shkaku 15

Prej mënyrave për përmirësimin e zemrës është kur njeriu shton njohuritë dhe dijen për llojet e zemrave dhe të shohë se te cila është. Këtë më së miri mund ta dimë përmes fjalëve të ibn Kajimit (Allahu e mëshiroftë!) i cili ka sqaruar (duke u bazuar në Kuran) se zemrat ndahen në tri lloje:

-Zemra e shëndoshë, e quajtur “kalbun selim”, “në Ditën, kur askujt nuk do t’i bëjë dobi as pasuria, as fëmijët, përveç atij që vjen me zemër të pastër tek Allahu!” Shuara 88-89. Shpëtimi, selameti, është cilësia e pandashme e kësaj zemre, ajo gjithmonë është e pastër derisa ta takojë Allahun, është e shëndoshë nga të gjitha aspektet. Ajo ka shpëtuar prej çdo dëshire e epshi që kundërshton urdhrin dhe ndalesën e Allahut, prej çdo dyshimi që kundërshton lajmet me të cilat na ka njoftuar Allahu në Kuran, prej adhurimit të dikujt tjetër përveç Allahut, ajo nuk i bindet e nuk e pason askënd tjetër përveçse Pejgamberin

salAllahu alejhi ue selem (në fjalë e vepra), ajo është e pastër në raport me dashurinë ndaj Allahut, frikën e shpresën tek Ai, mbështetjen tek Ai, kthimin tek Ai, përuljen ndaj Tij, të gjitha adhurimet ia kushton sinqerisht vetëm Allahut, ajo i jep përparësi kënaqësisë së Allahut ndaj çdo kujt tjetër në çdo rrethanë, ajo largohet nga gjërat që e shkaktojnë zemërimin e Allahut, në të nuk ka hise askush tjetër përveç Allahut, ajo do dhe urren për hir të Allahut, jep apo nuk jep për hir të Tij. Ajo ndien prehje me Allahun, është zemër e butë, i pranon këshillat.

-Zemra e vdekur. Në këtë zemër nuk ka jetë, ajo nuk e njeh Zotin e saj, nuk e adhuron Atë. Ajo shkon pas kënaqësive e dëshirave që dëshiron, edhe nëse në to arrihet zemërimi i Allahut. Ajo kur të arrijë një dëshirë e kënaqësi, nuk i kushton vëmendje a e hidhëron Zotin apo jo. Ajo është rob i dikujt tjetër përveç Allahut. Ajo e do dikë tjetër përveç Allahut, e ka frikë dhe ka shpresë tek ai dhe dëshiron të arrijë kënaqësinë e dikujt tjetër. Ajo zemërohet për dikë tjetër dhe i nënshtrohet dikujt

tjetër përveç Allahut (dëshirave dhe epsheve). Nëse e do dikë, e do për shkak të dëshirave dhe qëllimeve të tij, gjithashtu njëjtë, nëse urren apo jep dhe nuk jep. Ajo i ka dhënë përparësi të tjerëve para dashurisë ndaj Allahut. Ajo është e zhytur thellë në mendime se si të arrijë qëllimet e kësaj bote. Ajo nuk i përgjigjet këshilluesit dhe pason çdo shejtan. Për hir të dunjasë zemërohet dhe kënaqet. Ajo nuk sheh dhe nuk dëgjon veçse të kotën. Ajo është zemër pa jetë, e thatë.

-Zemra e sëmurë. Në këtë zemër ka jetë dhe ka sëmundje. Ajo ka dashuri ndaj Allahut, besim, sinqeritetit, mbështetje tek Ai, por ka dashuri edhe ndaj epsheve, dhënie përparësi të ndaluarave dhe synon arritjen e tyre, në të ka gjithashtu smirë, zili, vetëpëlqim, mendjemadhësi, lartësim mbi të tjerët. Kjo zemër është e sprovuar me dy thirrës: njëri që e thërret për tek Allahu dhe tjetri që e thërret për te gjërat e kësaj bote. Ajo i përgjigjet thirrësit që ka më afër. Ajo është ose më afër shpëtimit ose shkatërrimit.

Edhe sahabët i kanë ndarë zemrat në katër grupe:

1. **Zemra e pastër**, në të cilin është një kandil që vazhdimisht ndriçon, ai është kandili i besimit. Kjo është zemra e besimtarit. Ajo është e pastruar prej çdokujt tjetër përveçse të vërtetës, prej të gjithave dyshimeve të së kotës dhe epsheve që shmangin prej të vërtetës.
2. **Zemra e mbyllur**. Kjo është zemra e jobesimtarit. Ajo është e vendosur brenda perdeve, mbulesave, kjo si dënim sepse e ka refuzuar të vërtetën (pasi i është sqaruar), në të nuk depërton drita e besimit dhe e dijes.
3. **Zemra e përmbysur**. Kjo është zemra e dyfytirëshit. Ajo e ka njohur të vërtetën pastaj e ka refuzuar. Ajo të kotën e beson si të vërtetë dhe miqëson pasuesit e të kotës, kurse të vërtetën e llogarit të kotë dhe armiqëson pasuesit e së vërtetës.
4. **Zemra e cila furnizohet nga dy burime**. Në të ende nuk ka lëshuar rrënjë besimi. Ajo ende nuk është pastruar që t'i kushtohet vetëm të së vërtetës, mirëpo në të ka edhe prej të vërtetës edhe prej të kundërtës së saj. Nganjëherë është më afër besimit e nganjëherë më afër mohimit.

SËMUNDJET E ZEMRËS

Shkaku 16

Muslimani ka mundësi ta përmirësojë zemrën e tij kur njeh se cilat janë sëmundjet e zemrave dhe ilaçet për to. Kjo arrihet kur kuptojmë tri gjëra:

1. **Zemra sëmuret në të vërtetë.** Allahu thotë: **“Në zemrat e tyre ka një sëmundje, të cilën Allahu ua shton”**. Bekare 10. Dhe: **“Nëse nuk heqin dorë (nga veprimet e tyre) hipokritët, ata që kanë sëmundje (dyshimi) në zemrat e tyre...”** Ahzab 60. Kurani është shërim për sëmundjes e injorancës dhe devijimit e humbjes. Shërimi i saj nga këto bëhet përmes dijes dhe udhëzimit. **“O njerëz, ju ka ardhur këshillë (Kurani) nga Zoti juaj, shërim për zemrat tuaja, udhëzim dhe mëshirë për besimtarët.”** Junus 57.

Zemra ka nevojë për atë që e ruan forcën e saj, që është besimi, veprat e mira etj. Gjithashtu ka nevojë të mbrohet prej gjërave që e dëmtojnë, e kjo arrihet kur largohet prej gjynaheve. Ndërsa, sa i përket boshatisjes së zemrës prej

gjërave që e çrregullojnë atë, kjo arrihet përmes pendimit të sinqertë dhe kërkimit të faljes prej Allahut.

Kur zemra ka sëmundje atëherë lëndohet me dyshimin apo epshin më të vogël dhe i pranon (nuk e ka forcën të mbrohet). Kurse, zemrës së fortë i shfaqen sëmundje të rënda të dyshimeve dhe epsheve, dhe për shkak të forcës që ka i refuzon dhe nuk i pranon.

2. **Llojet e sëmundjeve të zemrës dhe ilaçi.**

Sëmundja është dy lloje:

-Njëri lloj që nuk ka dhimbje (ky është më i rrezikshmi: injoranca, dyshimet, epsheet). Shërimi bëhet duke iu kthyer Shpalljes që i është zbritur të Dërguarit.

-Tjetri lloj është që ka dhimbje (shqetësimet, pikëllimet, ankthet, trishtimet, mllëfi etj.). Këto mund të largohen me ilaçe mjekësore natyrale, si: largimi nga shkaqet që i shkaktojnë ato, apo me ilaçe të caktuara, apo me veprimin e shkaqeve që i largojnë ato.

Ilaçet ndahen në dy lloje: Ilaç natyrale dhe fetare.

3. **Njohjen e secilës sëmundje dhe ilaçin e saj.** Allahu ngjallë zemrat pasi i ka goditur sëmundja. Ai na ka nxitur të kërkojmë shërimin, të marrim shkaqet, **“A nuk ka ardhur koha për besimtarët e vërtetë, që zemrat e tyre të përulen para këshillave të Allahut dhe para së Vërtetës që Ai ka shpallur e të mos bëhen si ata, që iu është dhënë Libri më parë?! Me kalimin e një kohe të gjatë, zemrat e tyre u ngurtësuan dhe shumë syresh janë të pabindur. Dijeni, se Allahu e ngjall tokën pas vdekjes së saj! Ne ju sqarojmë shpalljet, në mënyrë që ju të kuptoni!”** Hadid 16-17. Po ashtu dhe Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem na ka urdhëruar të kërkojmë ilaçin: **“Kërkojeni kurimin o robër të Allahut, ngase Ai nuk ka vendosur në tokë një sëmundje veçse ka vendosur edhe ilaçin për të, përveç pleqërisë!”** Dhe: **“Për çdo sëmundje ka ilaç...”** Dhe: **“Allahu nuk ka zbritur ndonjë**

sëmundje veçse për të ka zbritur shërim...”

Këto hadithe përfshijnë edhe sëmundjet e zemrës.

Në vijim do të flasim për sëmundjet që godasin zemrat.

SËMUNDJA
DHE ILAÇI

SËMUNDJA E PARË:

Shirku (t'i shoqërosh Allahut dikë apo diçka në adhurim)

Shirku është sëmundja më e rëndë dhe më e rrezikshme. Ilaçi i saj është teuhidi. Shirku është mëkati më i madh. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem në një hadith është pyetur se cili është mëkati më i madh dhe është përgjigjur: **“Mëkati më i madh është t'i shoqërosh Allahut dikë tjetër si të barabartë përderisa Ai është i Cili të ka krijuar.”** Shirku është sëmundja më e rrezikshme për zemrën kjo sepse: vepruesi i shirkut është njeriu më i keq tek Allahu, është më i papastri në brendësinë e tij dhe më i padrejti (me padrejtësinë më të madhe). Nëse vdes si idhujtar: është i privuar prej Faljes së Allahut, e ka të ndaluar hyrjen në xhenet dhe do të jetë përherë në xhehenem, do të jetë i privuar prej shefatit të Pejgamberit salAllahu alejhi ue selem, do t'i asgjësohen të gjitha veprat në Ditën e Gjykimit (nuk ka shpërblim për to) dhe do të dënohet në shkallën më të ulët të poshtëritimit. Për këtë, Allahu

dhe i Dërguari na kanë paralajmëruar vazhdimisht ndaj shirkut, si: **“Adhuroni Allahun dhe mos i shoqëroni Atij asgjë (në adhurim)”** Nisa 36, **“Mos vër të adhuruar tjetër me Allahun, se do të mbetesh i poshtëruar dhe i braktisur!”** Isra 22. Hadith: **“Kush e takon Allahun (Ditën e Gjykimit) duke mos i shoqëruar asgjë në adhurim, do të hyjë në xhenet dhe kush e takon Allahun duke i shoqëruar diçka në adhurim, do të hyjë në zjarr.”**

Shirku është dy lloje:

-**Shirku i madh.** Ky e vdes zemrën, nxjerr nga feja dhe vepruesi i tij do të jetë përherë në zjarr (nëse vdes i tillë), si: ai që e lut dikë tjetër krahas Allahut etj.

-**Shirku i vogël.** Ky e sëmure zemrën, vepruesi nuk del nga feja, mirëpo ai është në një rrezik të madh. Shembuj të tij janë syfaqësia, betimi në emër të dikujt tjetër përveç Allahut etj.

❖ **Ilaçi për sëmundjen e shirkut**

Ilaçi dhe shërimi i sëmundjes së shirkut është *teuhidi* (njësimi dhe veçimi i Allahut në adhurim),

“Kështu, kush shpreson takimin me Zotin e vet, le të bëjë vepra të mira dhe të mos i shoqërojë askënd në adhurim Zotit të vet!” Kehf 110. Teuhidi i cili është ilaçi më i madh për zemrën ndahet në tri lloje:

-**Teuhidi rububije** – të veçosh Allahun në veprat e Tij (në krijim, sundim dhe drejtimin e universit, se ato i takojnë vetëm Allahut).

-**Teuhidi uluhije** – të veçosh Allahun me adhurimet që bën (të besosh se nuk ka të adhuruar tjetër meritator përveç Allahut dhe se vetëm Atij i takojnë adhurimet).

-**Teuhidi esma we sifat** – të veçosh Allahun në emrat dhe cilësitë e Tij (kjo duke i pohuar ato dhe duke mohuar përngjasimin/shëmbëllimin).

Kush e pastron zemrën prej shirkut dhe e përmirëson me teuhid do të vjelë fryte e dobi të mrekullueshme në të dy botët, prej tyre:

-Do të ketë jetë të bukur në dunja dhe do të ketë siguri në të dy botët, “Cilindo mashkull apo femër që kryen vepra të mira, duke qenë besimtar, Ne do

ta bëjmë që të kalojë jetë të bukur...” Nahl 97. Dhe: “Sa për ata që besojnë dhe nuk e molepsin besimin e tyre me padrejtësi (idhujtari), pikërisht atyre u takon siguria dhe ata janë të udhëzuar.” Enam 82.

-Do t’i japë Allahu fitore dhe laudi në tokë, “Allahu u ka premtuar atyre prej jush, që besojnë dhe që bëjnë vepra të mira, se do t’i bëjë mëkëmbës në Tokë, ashtu si i ka bërë ata para tyre dhe që do t’ua forcojë fenë e tyre, me të cilën Ai është i kënaqur dhe që frikën do t’ua shndërrojë në siguri.” Nur 55.

-Do t’i rëndohen peshoret e veprave të mira në Ditën e Gjykimit, “Peshimi (i veprave), atë ditë do të jetë i drejtë. Ata që u rëndon peshorja me vepra të mira, do të jenë të shpëtuar...” Araf 8. Nuk ka gjë që rëndon më shumë në peshore sesa teuhidi.

-Do ta fitojë xhenetin dhe do të shpëtojë prej xhehenemit, “Me të vërtetë, ata që besojnë dhe bëjnë vepra të mira, do të kenë për banesa kopshtet e Firdeusit, ku do të qëndrojnë përherë, duke mos dëshiruar asnjë ndryshim.” Kehf 107-108.

SËMUNDJA E DYTË:

Syefaçësia (të kryesh një vepër për t'u parë)

Ai që kryen një vepër me syefaçësi (rija) shfaq para të tjerëve të kundërtën e asaj që fsheh në zemër. Çdo vepër që kryhet me qëllimin për të të parë të tjerët kjo është rija. Disa kanë thënë se ajo është kur me kryerjen e veprës ke qëllim jetën e kësaj bote apo për t'u kthyer fytyrat e njerëzve kah ti.

Kanë ardhur paralajmërimet të shumta në Kuran e sunet për *rija-në*. Allahu tregon në Kuran se ajo është cilësi e jobesimtarëve, **“Mos u bëni si ata (jobesimtarët e Mekës) që dolën nga shtëpitë e tyre me mendjemadhësi e për sy e faqe të botës, duke dashur t'i pengojnë njerëzit nga rruga e Allahut.”** Enfal 47, gjithashtu ajo është cilësi e hipokritëve, **“Në të vërtetë, hipokritët përpiqen të mashtrojnë Allahun, por është Ai që i mashtron ata. Kur ata ngrihen për namaz, ngrihen me përtesë, vetëm sa për t'u dukur para botës dhe Allahun e përmendin fare pak.”** Nisa 142. Gjithashtu nëse rijaja zë vend në zemër e

asgjëson veprën, **“Mos i çoni dëm lëmoshat tuaja duke ua kujtuar ato (atyre që ua keni dhënë) dhe duke fyer, siç vepron ai që e shpenzon pasurinë e vet për sy e faqe të botës dhe nuk beson në Allahun dhe Ditën e Fundit.”** Bekare 264. Dhe hadithi: **“A doni t’ju tregoj një gjë të cilës i frikësohem për ju më shumë sesa sprovës së Dexhalit? Shirku i fshehtë. Kur njeriu ngritet të falet dhe e zbukuron (zgjatë) namazin e tij ngaqë të tjerët janë duke e parë.”**

Rijaja është prej sëmundjeve më të rrezikshme me të cilën goditet zemra e besimtarit, kjo për disa arsye:

-ajo nuk shihet me sy, nuk preket, nuk dëgjohet me vesh, është e fshehur në zemrën e njeriut, madje as vetë personi nuk mund ta vërejë. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Gjëja për të cilën më së shumti frikësohem për ju është shirku i vogël.”** E kanë pyetur se çfarë është dhe ka thënë: **“Syfaqësia.”** Dhe ka thënë: **“O ju njerëz keni kujdes prej shirkut të fshehtë!”** E kanë pyetur se çfarë është dhe ka thënë: **“Kjo**

është kur njeriu ngritët të falë namaz dhe e zbukuron atë ngaqë e di se janë duke e shikuar.”
Gjithashtu: **“O ju njerëz keni frikë prej këtij shirku (të vogël- rijasë) ngase ai është më i fshehtë sesa ecja e milingonës.”**

-ajo shton humbjen, shtynë drejt të keqes.

-atë që bën syfaqësi e urren Allahu. Ai i do të sinqertit, dhe nga kjo kuptohet se i urren ata që i kryejnë adhurimet me syfaqësi.

-atë do ta demaskojë Allahu në Ditën e Gjykimit para krijesave (nëse ka vdekur pa u penduar prej saj) dhe do ta poshtërojë. Disa dijetarë thonë se kjo edhe në këtë botë.

-ai do të dënohet në ahiret nëse vdes pa u penduar prej syfaqësisë.

Rijaja është më e fshehtë sesa ecja e milingonës, madje edhe për vetë neve, andaj duhet të kemi kujdes nga ajo. Ajo është shirk i vogël kur është e paktë, ndërsa kur është e shumtë mund të kalojë në shirk të madh. Kriteri i dallimit të tyre është: nijeti i veprës. Nëse ke për qëllim/nijet Allahun

dhe botën tjetër kur shtyhesh të bësh një vepër, pastër prej syfaqësisë dhe sipas sunetit, kjo është vepra e mirë dhe e pranuar tek Ai. Nëse ajo që të shtynë e të nxitë është qëllimi për dikë tjetër përveç Allahut, ky është shirk i madh. Nëse qëllimi (në esencë) pse e bën veprën është për Allahun dhe shpërblimi i botës tjetër, mirëpo gjatë saj hyn syfaqësia (zbukurimi, përmirësimi se të tjerët po të shohin dhe dëshiron të dëgjojnë për ty), kjo është rijaja e cila është shirk i vogël (shirku në vepër, jo në besim) dhe e pakëson veprën për aq sa është sasia e tij; nganjëherë e përfshin shumicën e veprës e nganjëherë tërë veprën (e asgjëson).

❖ **Ilaci për sëmundjen e syfaqësisë**

Ilaci i saj është *ikhlas* (*sinqeriteti*). Kur njeriu dëshiron shërimin e vetes prej rijasë duhet të veprojë këta hapa:

-Të dijë se Allahu është Ai i Cili e ka krijuar, Ai e di të brendshmen dhe të jashtmen e tij. Allahu e ka krijuar për ta adhuruar vetëm Atë dhe e ka urdhëruar që adhurimin ta bëjë pastër dhe

sinqerisht vetëm ndaj Tij. Ai na ka paralajmëruar prej shirkut dhe syefaqësisë.

-T'ia kujtojë vetes shpërblimin dhe kënaqësitë e shumta të përgatitura në botën tjetër për ata që janë të sinqertë në adhurimet dhe veprat e tyre.

-T'ia kujtojë vetes ndëshkimet e mëdha e të dhimbshme për ata që kanë syefaqësi e hipokrizi në veprat e tyre.

-Të dijë se Allahu e sheh dhe e dëgjon në çdo vepër që vepron.

-T'ia kujtojë vetes vdekjen, ringjalljen, llogaridhënien etj.

-Të kërkojë mbrojtje tek Allahu nga syefaqësia, të bëjë lutje tek Ai.

-Të dijë se njerëzit nuk të bëjnë dobi tek Allahu, por Ai do të shpërblejë për veprat dhe do të ndihmojë në botën tjetër. Andaj, të mos i përziejë veprat me syefaqësi (për sytë e njerëzve, për lëvdatat e tyre).

SËMUNDJA E TRETË:

Hipokrizia - nifaku

Hipokrizia është shfaqja e Islamit dhe e veprave të mira dhe fshehja në zemër e mohimit dhe të këqijave. Ajo është dy lloje:

1. *Në besim, në zemër*, hipokrizia e madhe, ai që e ka këtë lloj (pra e fsheh mosbesimin dhe e shfaq Islamin) del nga Islami dhe do të jetë në shkallën më të ulët të xhehenemit nëse vdes në këtë gjendje.

2. *Në veprë*, hipokrizia e vogël, kur ke tipare të hipokritëve (tradhton, gënjen, thyen marrëveshjen, tejkalimi i kufijve kur debaton), kjo nuk nxjerr nga feja, por është rrugë që dërgon në hipokrizinë e madhe; ky person ka në zemër edhe besim edhe hipokrizi.

Allahu na ka treguar në Kuran se hipokritët janë ata të cilëve u kanë vdekur zemrat dhe se çfarë pasoja ka kjo. Ai thotë: **“Në zemrat e tyre ka një sëmundje, të cilën Allahu ua shton. Ata i pret një dënim i dhembshëm, për shkak të hipokrizisë së tyre.”** Bekare 10. **“...ata fillimisht besuan, pastaj**

mohuan, kështu që zemrat e tyre u vulosën dhe si pasojë ata nuk kuptojnë më.” Munafikun 10. Kjo sëmundje është e rrezikshme si për individin si për shoqërinë, sepse:

-Hipokritët janë mëkatarët më të mëdhenj dhe më të pabindurit ndaj Allahut. Kur ata shtohen atëherë si pasojë umeti shkatërrohet.

-Ata gënjejnë shumë.

-Tek ta ndryshohen konceptet, çka është e mirë dhe çka është e keqe (ata janë shkatërrimtarët).

-Ata luhaten mes besimit dhe mohimit.

-Ata janë dorë e zgjatur e armiqve të Islamit kundër muslimanëve (prej tyre shpifja ndaj Aishes radijAllahu anha). Ata janë më të rrezikshëm për Islamin dhe muslimanët sesa jobesimtarët në origjinë (prej feve të tjera).

Për shkak të rrezikut të madh të hipokritëve Allahu i ka demaskuar në suren Bekare, Ali Imran, Nisa, Teube, Munafikun. Gjithashtu Allahu ia ka mundësuar Pejgamberit salAllahu alejhi ue selem

të dijë me emra se kush janë hipokritët. Ata janë armiq të muslimanëve, janë të ndyrë, tradhtarë, këshilltarë të këqij, shokë të këqij, nuk e duan të mirën për besimtarët etj.

❖ **Ilaçi për sëmundjen e hipokrizisë**

Ilaçi i dobishëm për ata që janë goditur me hipokrizinë e madhe është *kthimi në besimin e vërtetë, me zemër dhe me anën e jashtme*. Allahu ua ka hapur derën e pendimit që t'i kthehen besimit të vërtetë, **“Pa dyshim që hipokritët do të jenë në thellësinë më të madhe të Xhehenemit dhe ti kurrsesi nuk do t’u gjesh atyre ndihmës. Por ata që pendohen, përmirësohen, mbështeten fort tek Allahu dhe që besimin e tyre e kanë sinqerisht vetëm për Allahun, do të jenë me besimtarët e vërtetë. Allahu do t’u japë shpërblim të madh besimtarëve.”** Nisa 145-146.

SËMUNDJA E KATËRT:

Injoranca, padija

Mosdija rreth fesë së Allahut është një sëmundje shumë e rrezikshme e cila godet zemrat, ajo i sëmurë aq shumë saqë ka mundësi edhe t'i vdesë. Për këtë Allahu ka paralajmëruar të Dërguarit e Tij dhe robërit e Tij prej saj, **“Unë të këshilloj që të mos bëhesh nga të paditurit”**. Hud 46, **“Sikur Allahu të donte, do t'i kishte mbledhur ata në rrugë të mbarë, prandaj mos u bëj nga ata që nuk e dinë këtë!”** Enam 35. Pse Allahu na paralajmëron aq shumë prej injorancës në fe? Kjo për disa arsye:

-Injoranti do të jetë objekt/pre e shejtanit. Të gjitha dyert përmes të cilave depërton shejtani te njeriu e kanë pikënisjen te mosdija. Tek ajo bazohet shejtani për ta sulmuar njeriun e t'i bëjë vesvese dhe prej ku forcohet kundër tij. Injoranti nuk di se cilat janë rrugët apo mënyrat përmes të cilave depërton shejtani tek ai dhe nuk di rreth kurtheve e intrigave të tij (që të ikë prej tyre). Ai nuk e njeh të mirën prej të keqes, sunetin prej bidatit, ai ka

mundësi të bie në të keqe duke menduar se bën mirë, të bie në bidat duke menduar se vepron një sunet. Në këtë mënyrë bëhet prej të humburve. Shembuj të atyre që janë goditur me këtë sëmundje: *havarixhët* (sekt i humbur, kanë arrogancë, ashpërsi e injorancë të madhe, ajetet e zbritura për jobesimtarët i zbatojnë mbi muslimanët, andaj e kanë lejuar vrasjen e tyre), *rafidinjtë* (besojnë se kush e do Aliun dhe familjen e Pejgamberit salAllahu alejhi ue selem do të hyjë në xhenet pa dhënë llogari e pa u ndëshkuar, nuk e pranojnë khalifatën e Ebu Bekrit), *sufinjët ekstremistë* (thonë se unë jam Allahu dhe Allahu është unë, afrohen tek Ai përmes muzikës, kërcimeve) etj.

-Injoranca bëhet shkak që personi të bie në pozitën më të ulët. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem kur përshkruan kategoritë e njerëzve në raport me dunjanë thotë: **“Atij që i ka dhënë Allahu pasuri të madhe, por nuk i ka dhënë dije, ai vepron me të pa dije, dhe nuk e ka frikë Allahun në shpenzimin e saj, nuk e përdor atë për të mbajtur**

lidhjet farefisnore, nuk e di se Allahu ka të drejtë në pasurinë e tij (se duhet të shpenzohet në rrugën e Tij). Ky ka nivelin më të keq të njerëzve në raport me dunjan. Më keq se ky është ai që nuk ka as pasuri as dije, ai thotë (duke lakmuar shpenzimin e saj në gjynahe): “Të kisha pasuri të veproja sikur ai!” Ai do të shpërblehet sipas nijetit të tij (edhe ky ka mëkat për lakminë ndaj tjetrit i cili e shpenzon pasurinë në gjynahe). Mëkati i tyre është i barabartë.”

-Injoranti bie në shirk dhe në mëkate të mëdha duke menduar se bën punë të mirë. Shembull: historia e popullit të Musait të cilët i kërkuan t’ua bënte një idhull: “Ne i kaluam bijtë e Izraelit përtej detit, ku ndeshën një popull që adhuronin idhujt e vet. Ata i thanë Musait: “Na bëna edhe neve një zot, ashtu si kanë ata zota”. Araf 138. Gjithashtu dhe shembulli i jobesimtarëve të Mekës të cilët kanë kërkuar prej Pejgamberit salAllahu alejhi ue selem që një ditë ai të adhurojë idhujt e tyre e një ditë ata të adhurojnë Allahun. Sa shumë prej myslimanëve ka që thonë shehadetin por për

shkak të injorancës bien në shirk (lusin të vdekurit, bëjnë tavaf rreth varreve, therin kurban e betohen në dikë tjetër përveç Allahut etj.). Shembull tjetër: Vepra e popullit të Lutit, zhveshja e grave, imoraliteti (shkakun e kanë tek injoranca) etj.

-Injoranti tregon fanatizëm ndaj grupit, partisë, fisit, etnisë të tij etj. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: “Çfarë është puna e këtyre thirrjeve të xhahiljetit?! Lërimi se ato janë thirrje të qelbura.”

❖ **Ilaçi për sëmundjen e injorancës**

Nuk ka shërim për zemrën e sëmurë me sëmundjen e injorancës veçse duke e mësuar dijen fetare, duke u ulur me njerëzit e dijes. Kjo për dy shkaqe: zemra është vendi i nijeteve dhe nijetet nuk përmirësohen veçse me dije fetare, dhe zemra goditet me sëmundjen e epsheve dhe dyshimeve për të cilat nuk ka shërim veçse përmes dijes. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Përse nuk pyetën kur nuk ditën? Shërimi i mosdijes është pyetja.”** Kjo dije merret nga feja Islame, e cila është fe e dijes, e argumentit. Nuk mund të jesh besimtar i mirë nëse nuk mëson për

fenë tënde. Nga gjërat që tregojnë se Islami është fe e dijes janë:

-Urdhri i parë i zbritur ka qenë: **“Lexo!”** Leximi është prej rrugëve të mësimit të dijes, fesë.

-Dija vjen para thënies dhe veprës, **“Dije se nuk ka të adhuruar tjetër të vërtetë përveç Allahut! Kërko falje për gjynahun tënd dhe për besimtarët e besimtare!”** Muhamed 19.

-Allahu nuk e ka urdhëruar Pejgamberin salAllahu alejhi ue selem t’i lutet Atij që t’i shtojë diçka përveçse për dijen, **“O Zoti im, shtoma dijeninë!”** Ta he 114.

-Islami urdhëron pjesëtarët e tij që një grup i tyre të përcaktohen për kërkimin e dijes, **“Nuk është mirë që besimtarët të shkojnë në luftë të gjithë njëherësh, por prej çdo bashkësie, një grup të mbetet mbrapa, që të thellohet në mësimin e fesë dhe kështu të këshillojë popullin e vet, mbasi të kthehet nga lufta, që t’i frikësohet Allahut”** Teube 122.

Ndërsa, sa i përket rezultateve të dobishme të dijes fetare ato janë të shumta, prej tyre përmendim: Dija mbjell në zemër frikën ndaj Allahut, në vetmi dhe në publik, dhe pastaj personi nxiton në vepra të mira, dija ngjall zemrën dhe ndriçon rrugën drejtë Allahut, dija të ngritë në këtë botë dhe tjetrën, dija të shpëton gjatë fitneve (trazirave, sprovave) etj.

SËMUNDJA E PESTË

Mendjemadhësia – el kibr

Mendjemadhësia është prej sëmundjeve të rrezikshme që godet zemrën dhe mund ta shpie në vdekjen e saj dhe ta dërgojë në shkatërrim. Ajo bëhet shkak që njeriu të privohet prej hyrjes në xhenet. Pejgamberi salAllahu alejhi ue sem ka thënë: **“Nuk do të hyjë në xhenet ai që në zemrën e tij ka sa një grimcë të mendjemadhësisë.”** Një prej sahabëve ka thënë: *“Njeriu ka dëshirë të vesh rroba dhe këpucë të bukura.”* Ka dashur të dijë se a hyn kjo te mendjemadhësia. Atëherë Pejgamberi salAllahu alejhi ue sem ka thënë: **“Allahu është i bukur dhe e do të bukurën. Mendjemadhësia është të refuzosh të vërtetën dhe të nënçmosh/përrulësh njerëzit.”**

Kur njeriu ka mendjemadhësi:

— Ajo do ta ndalojë të pranojë të vërtetën. Mendjemadhësia ka qenë shkaku që Iblisi të mos i përgjigjet urdhrit të Allahut (për t’i bërë sexhde

Ademit). Gjithashtu ajo ka qenë shkak i shumë popuj të mos u përgjigjen të Dërguarve të Allahut.

– Ajo do ta ndalojë të përfitojë prej ajeteve të Kuranit apo shenjave të vendosura në univers.

– Ajo do ta shtyjë t'i përbuzë dhe nënvlerësojë të tjerët (e llogarit veten më lartë, mburret me veten). Iblisi nuk pranoi t'i binte në sexhde Ademit ngase mendonte se është më i lartë sesa ai dhe e përbuzte atë.

Dëmet e mendjemadhësisë dhe pasojat e saj:

1. *Allahu ia vulos zemrën mendjemadhit* (dhe personi nuk kupton më asgjë), **“Allahu ia vulos zemrën çdo mendjemadhi”** Gafir 35.
2. *Allahu nuk e do mendjemadhin*, **“Me të drejtë, Ai nuk i do mendjemëdhenjtë.”** Nahl 23
3. *Allahu do ta dënojë mendjemadhin në këtë botë para botës tjetër*, **“...disave u dërguam furtunë, disa syresh i goditi një zë i tmerrshëm, disa prej tyre i gëlltiti toka dhe të tjerët i përmyti uji. Allahu nuk u bëri atyre padrejtësi, por ata i bënë padrejtësi vetvetes.”** Ankebut 40.

4. *Allahu do ta poshtojë në Ditën e Gjykimit, “Sikur t’i shohësh keqbërësit se si para Zotit të tyre kokulur”* Sexhde 12. **“Ti do t’i shohësh se si do të përballen me zjarrin të përulur nga poshtërimi”**. Shura 45.
5. *Allahu do ta privojë prej xhenetit dhe do ta fusë në zjarr, “Hyni në dyert e Xhehenemit për të qëndruar përherë në të! Sa i shëmtuar që është vendbanimi i mendjemëdhenjve!”* Gafir 76.

Për shkak të rrezikut të madh që ka mendjemadhësia për njeriun, ne duhet ta kujtojmë dhe paralajmërojmë njëri-tjetrin që të kemi parasysh disa gjëra: Lartësia e madhështia janë prej Cilësive të Allahut, të dimë pozitën tonë si krijesa të dobëta (jemi krijuar prej dheut, pastaj prej një pike uji të nënçmuar, fundi do të jemi një kufomë), të dimë se armiku i njeriut (Iblisi) fryn në zemrën e njeriut mendjemadhësinë që të shkatërrohet (çdo gjë që të vjen nga armiku është e dëmshme) etj.

❖ **Ilaçi për sëmundjen e mendjemadhësisë**

Ilaçi i kësaj sëmundje është modestia, thjeshtësia (e kundërta e mendjemadhësisë). Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem në hadithin më lartë bëri një përshkrim të qartë e të përgjithshëm për mendjemadhësinë, prej të cilit kuptohet se ilaçi i saj është veprimi i të kundërtës. Ai tregoi se mendjemadhësia është të refuzosh të vërtetën dhe të nënçmosh njerëzit, dhe si rrjedhojë ilaçi i saj është modestia, thjeshtësia. Pra, njeriu duhet të tregohet modest e të pranojë të vërtetën prej Kuranit e sunetit e t'i bindet asaj dhe të mos i nënçmojë njerëzit me zemër, me gjuhë dhe veprime (por të tregohet modest ndaj tyre). Ai që ka këtë gjendje mundohet që gjithmonë të kryejë obligimet e Allahut dhe obligimet ndaj njerëzve.

Allahu në shumë ajete urdhëron të jemi modest e të thjeshtë, **“dhe tregohu modest me besimtarët që të pasojnë ty!”** Shuara 215. **“Në saje të mëshirës së Allahut, u solle butësisht me ta (o Muhamed). Sikur të ishe i ashpër dhe i vrazhdë, ata do të largoheshin prej teje.”** Ali Imran 159. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka urdhëruar

në ligjëratat e mexhliet e tij që muslimani duhet të jetë modest e i thjeshtë. Ai ka thënë: **“Allahu më ka shpallur të tregohemi modest e të thjeshtë në raport me njëri-tjetrin, andaj askush nuk lejohet të tregohet mendjemadh mbi tjetrin apo ta sulmojë/armiqësojë.”** Muslimi. Dhe: **“Lëmosha nuk e pakëson pasurinë. Ai që ua fal të tjerëve gabimet në raport me të, atij Allahu ia shton krenarinë (dhe do ta lartësojë në mesin e njerëzve). Dhe çdokush që tregohet modest për hir të Allahut, Ai do ta lartësojë në mesin e njerëzve.”** Muslimi.

Gjithashtu dhe një ilaç tjetër përmes të cilit do të shërohem prej mendjemadhësisë, që është: të dimë se xheneti është përgatitur për ata që janë të thjeshtë e modestë në raport me krijesat e Allahut, **“Robërit e të Gjithëmëshirshmit janë ata që ecin thjesht nëpër Tokë dhe, kur të paditurit i sulmojnë me fjalë, ata përgjigjen: “Paqe qoftë!”** Furkan 63, dhe në fund të ajeteve thotë: **“Njerëz të tillë do të shpërblehen me Xhenet të lartë për durimin e tyre dhe do të mirëpritën e do të gjejnë paqe.”** Furkan 75.

SËMUNDJA E GJASHTË:

Zilia – Hasedi

Zilia është prej sëmundjeve më të rrezikshme e cila godet zemrat dhe i prish ato. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Nuk mund të bëhen bashkë në zemrën e njeriut besimi dhe zilia.”** Dhe kur është pyetur se cili është njeriu më i mirë tek Allahu, ka thënë: **“Njeriu më i mirë tek Allahu është ai i cili ka zemër makhmum dhe gjuhë të sinqertë.”** Sahabët janë çuditur dhe kanë pyetur se çfarë është zemra **makhmum**”, ndërsa ai ka thënë: **“Ajo zemër që ka frikë Allahun, është e pastër, e kulluar, në të nuk ka mëkat, as armiqësi, as urrejtje e as zili.”** Dhe zilia është dy lloje:

-**Zilia e lavdëruar**, kur lakmon dhe dëshiron të kesh edhe ti atë mirësi sikur tjetri, pa dëshiruar që t’i largohet atij (p.sh.: mësimi përmendsh e Kuranit, shpenzimi i pasurisë në të mira etj.).

-**Zilia e nënçmuar**, kur shpreson e dëshiron që Allahu t’ia largojë tjetrit mirësinë që ka, pavarësisht nëse e dëshiron atë për vetën tënde

apo jo (nivel më i keq është kur vetëm dëshiron t'i merret atij, nuk do ta shohësh me atë të mirë që Allahu ia ka dhënë). Njeriu që ka këtë lloj të zilisë është njeriu më i keq. Allahu na ka urdhëruar të kërkojmë mbrojtje tek Ai nga ky ziliqar, **“dhe nga sherri i smirëziut, kur vepron me smirë”** Felek 5.

Zilia është shkak i çdo të keqeje që e godet umetin islam. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Edhe umetin tim do t'i godasë sëmundje që i kanë goditur umetet e mëhershme.”** Dhe prej tyre ka përmendur: **“...pasja zili ndaj njëritjetrit...”** Nëse njerëzit vazhdojnë të kenë zili njëritjetrin do të përfundojnë në urrejtje dhe armiqësi. Së pari zilia, pastaj armiqësia dhe shkaktimi i dëmit ndaj tjetrit, kështu mund të vije edhe te vrasja. Ai gjithashtu ka thënë: **“Njerëzit do të jenë në mirësi derisa të fillojnë të kenë zili njëritjetrin.”** E tërë mirësia është kur e largojmë zilinë nga zemrat tona.

Disa këshilla e përkujtime për atë që është sprovuar me sëmundjen e smirës (zilisë) në mënyrë që të shërohet prej saj:

-Të dijë se ka marrë një moral të jobesimtarëve, prej hebrenjve dhe të tjerëve, **“Shumë nga ithtarët e Librit, prej zilisë që kanë në vete, dëshirojnë që t’ju kthejnë nga besimi në mosbesim”** Bekare 109.

-Të dijë se zilia është mëkati i parë në qiell (zilia Iblisit ndaj Ademit alejhi selam) dhe në tokë (zilia e Kabilit ndaj Habilit - dy djemtë e Ademit).

- Të pyesë veten **“A dëshiron që dikush të ketë zili ty e familjen tënde?”** dhe përgjigja është jo. Atëherë mos e dëshiro për tjetrin (t’i largohen të mirat). **“Nuk ka besuar askush derisa t’ia dojë vëllait të tij atë që ia dëshiron vetes.”**

- Nuk do të jetë i kënaqur me atë që Allahu ia ka dhënë, e Ai është i Cili ka caktuar çdo gjë, Allahu i jep kujt të dojë, dikë e bën të pasur e dikë e lë të varfër. Ai me këtë gjë sikur kundërshton kaderin e Allahut. Kjo është edukatë e keqe ndaj Tij.

-Të kujtojë vdekjen, jetën e varrit, dënimin apo shpërblimin e tij, Ditën e Gjykimit kur do të dalë para Allahut të japë llogari për veprat e tij. Ebu

Derda radijAllahu anhu ka thënë: *“Sa më shumë që kujton vdekjen, aq më pak do të gëzohesh me të mirat e kësaj bote dhe aq më pak do të kesh zili ndaj të tjerëve.”*

❖ **Ilaçi për sëmundjen e zilisë**

Ilaçi për zilinë është **besimi i vërtetë (sidomos në kader)**. Nëse njeriu e mëson akiden e saktë dhe ka besim e bindje të fortë në çështjet e kaderit, atëherë me lejen e Allahut do të shërohet prej sëmundjes së zilisë.

Mbrojtja prej ziliqarit bëhet duke zbatuar disa hapa:

- Të kërkojë mbrojtje tek Allahu prej ziliqarit (të lexojë suren Felek aty ku është transmetuar nga suneti).
- Të mësojë akiden dhe teuhidin e pastër.
- Të mbështetet tek Allahu.
- Të pendohet sinqerisht prej mëkateve (se ato janë shkak për sprova/fatkeqësi).
- Të sillet mirë me ziliqarin.
- Të fshehë të mirat (të mos i përhapë ato).

SËMUNDJA E SHTATË

Ngurtësimi i zemrës dhe ilaçi

Qëllimi me ngurtësimin dhe forcimin e zemrës është kur ajo bëhet e vrazhdë dhe e ashpër. Allahu thotë: **“Por, pas kësaj, zemrat tuaja u forcuan e u bënë si guri, madje edhe më të forta. Në të vërtetë, ka gurë nga të cilët burojnë lumenj, ka të atillë që çahen e nga të cilët rrjedh uji...”** Bekare 74. Pra, zemra e njeriut kur kalon në këtë gjendje (ngurtësimi) mund të jetë më e ngurtë sesa guri, zemra e ngurtë është më e fortë sesa guri.

Ngurtësia e zemrës largon prej njeriut të mirat e dhuntitë që ia ka dhënë Allahu dhe është shkak për zbritjen e ndëshkimeve prej Tij. Personi që ka zemër të ngurtë është larg mëshirës së Allahut dhe larg krijesave, shumë shpejt njerëzit largohen prej tij.

Allahu e ka pastruar Pejgamberin salAllahu alejhi ue selem prej kësaj sëmundjeje, **“Në saj të mëshirës së Allahut, u solle butësisht me ta (o Muhamed). Sikur të ishe i ashpër dhe i vrazhdë,**

ata do të largoheshin prej teje.” Ali Imran 159. Këtu na tregohet se çfarë pasoja të mëdha ka njeriu kur ka zemër të ngurtë.

Malik ibën Dinari (Allahu e mëshiroftë) ka thënë: *“Njeriu nuk është goditur me bela dhe fatkeqësi më të madhe sesa ngurtësimi i zemrës. Dhe sa herë që Allahu zemërohet me një popull, largon mëshirën prej zemrave të tyre.”*

Allahu i ka kërcënuar ashpër ata që kanë zemra të ngurta e të forta, i ka kërcënuar me dënim dhe ndëshkim në zjarrin e xhehenemit, thotë: **“...mjerë ata që e kanë zemrën të pandjeshme, kur përmendet Allahu”**. Zumer 22. Wejl – luginë në xhehenem, apo kërcënim se i pret ndëshkim.

❖ **Shkaqet e ngurtësimit të zemrës**

— **Kalimi i një kohe të gjatë** (pas kemi filluar të adhurojmë Allahun), **“A nuk ka ardhur koha për besimtarët e vërtetë, që zemrat e tyre të përulen para këshillave të Allahut dhe para së Vërtetës që Ai ka shpallur e të mos bëhen si ata, që iu është dhënë Libri më parë?! Me kalimin e një**

kohe të gjatë, zemrat e tyre u ngurtësuan dhe shumë syresh janë të pabindur” Hadid 16. Dijetarët kanë dhënë komentime të ndryshme se çfarë është qëllimi me pjesën **“Me kalimin e një kohe të gjatë”**, dhe disa kanë thënë: *“Kohë e gjatë mes tyre dhe Pejgamberëve”*, disa kanë thënë: *“Kanë anuar kah dunjaja dhe ia kanë kthyer kurrizin këshillave të Allahut (nuk kanë marrë më nga to)”*, disa kanë thënë: *“Kanë jetuar duke qenë të shkujdesur (për një kohë të gjatë) ndaj kujtimit dhe përmendjes së Allahut”*, disa kanë thënë: *“Ka kaluar kohë e gjatë duke mbajtur shpresa të kota se Allahu i fal (edhe pse kanë bërë mëkate e kanë qenë në mosbindje).”* Dhe Allahu në këtë ajet na ndalon që të mos bëhemi sikur ithtarët e Librit para nesh: të preokupuar me jetën e kësaj bote dhe të shmangur nga këshillat e Allahut, dhe kjo patjetër rezulton në ngurtësimin e zemrave.

— *Thyerja e besës ndaj Allahut dhe njerëzve, “Për shkak se ata e thyen besëlidhjen e tyre, Ne i mallkuam ata dhe ua bëmë zemrat të ashpra.”* Maide 13.

— *Shkujdesja ndaj përmendjes së Allahut.* Nëse njeriu nuk e përmend Allahun, atëherë zemra e tij patjetër se do të ngurtësohet. Allahu thotë: **“...mjerë ata që e kanë zemrën të pandjeshme, kur përmendet Allahu”.** Zumer 22.

— *Bërja e mëkateve.* Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Njeriu kur vepron një mëkat, në zemrën e tij vendoset një pikë e zezë. Nëse largohet prej atij mëkati, pendohet dhe kërkon falje atëherë i pastrohet ajo, e nëse i kthehet mëkatit i bëhet prapë një pikë e zezë, derisa (pikat e zeza) t’ia përfshijnë pjesën më të madhe të zemrës.”** Nëse njeriu vazhdon në mëkate, atëherë ato ia mbulojnë zemrën e tij dhe ai më nuk pranon këshillat, nuk ndjen ëmbëlsinë ndaj adhurimit dhe nuk ndikohet prej leximit të Kuranit.

— *Qeshja e tepërt.* Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Mos e shpeshto të qeshurën, sepse të qeshurit e tepërt e vdes zemrën.”**

❖ **Ilaçi për ngurtësimin e zemrës**

Ajo gjë e cila e largon këtë ngurtësi prej zemrës është butësia e saj, atëherë kur njeriu mundohet ta zbusë zemrën dhe ta mbushë me mëshirë ndaj të tjerëve dhe me frikë ndaj Allahut. Kur flasim për zemrën e butë, atëherë për qëllim është se ajo lehtësisht i bindet të vërtetës, e pranon atë dhe silllet me butësi e mirësi me njerëzit. Kjo është shenjë e zemrës së butë. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“A doni t’ju tregoj se kujt Allahu ia ka bërë të ndaluar ta prekë zjarri i xhehenemit? Atij që është i afërt me njerëzit, i lehtë (në raport me ta), i butë dhe i mirë me ta.”** Kuptimi i kundërt i hadithit është se Allahu nuk ia ka bërë të ndaluar zjarrit të xhehenemit të prekë atë që ka zemër të ngurtë e të fortë.

Shkaqet e zbutjes së zemrës (nga ngurtësimi)

— *Përmendja e Allahut*, në mënyrë të përgjithshme apo të veçantë (leximi i Kuranit). Allahu thotë: **“Vërtet, zemrat qetësohen me përmendjen e Allahut!”** Rad 28. Dhe: **“Ne shpallim nga Kurani atë që është shërim dhe mëshirë për besimtarët...”** Isra 82. Dhe hadithi: **“Shembulli**

(krahasimi) mes atij që e përmend Zotin e tij dhe atij që nuk e përmend, është sikur shembulli i të gjallit me të vdekurin."

— *Ushqimi i të varfërve, nevojtareve, dhe fërkimi i kokës së jetimit.* Një njeri është ankuar te Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem për ngurtësimin e zemrës së tij dhe ai i ka thënë: **"Nëse do që të të zbutet zemra, atëherë ushqeje të varfrin dhe fërkoje kokën e jetimit."** Dhe ka thënë: **"Tregohu i mëshirshëm ndaj jetimit, fërkoja kokën dhe jepi ushqim prej ushqimit që ha ti, kështu do të të zbutet zemra dhe Allahu do t'i plotësojë qëllimet tua."**

— *Kujtimi i vdekjes, jetës së varrit dhe Ditës së Ringjalljes.* Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **"Shtojeni sa më shumë kujtimin e asaj që shkëput kënaqësitë e kësaj jete. E ajo është vdekja."** Sa më shumë që e kujton vdekjen, nuk do të ndikohesh prej joshjeve dhe kënaqësive të jetës dhe do të të zbutet zemra. Ndërsa, Xhibrili i ka thënë Pejgamberit salAllahu alejhi ue selem: **"O Muhamed! Jeto sa të duash, por dije se një ditë**

do të vdesësh. Duaje kë të duash, por dije se një ditë do të ndahesh prej tij. Puno çfarë të duash, por dije se për atë që punon do të shpërblehesh ose do të dënohesh.” Sa i përket varrit ka thënë: “Më herët ua kam ndaluar vizitën e varreve, por që tani vizitoni ato, sepse kjo e zbutë zemrën, bën syrin të lotojë dhe ua kujton botën tjetër!” Sa i përket kujtimit të Ditës së Gjykimit Allahu thotë: “Me të vërtetë, ata që dridhen nga frika e Zotit të tyre, që besojnë në shpalljet e Zotit të tyre, që nuk i shoqërojnë asgjë (në adhurim) Zotit të tyre, dhe që, kur japin atë që japin, zemrat e tyre i kanë plot frikë, ngaqë do të kthehen te Zoti i tyre, ata nxitojnë të bëjnë vepra të mira dhe për këto punë janë të parët.” Muminun 57-61. Kush e shpeshton kujtimin e këtyre gjërave, patjetër atij do t’i zbutet zemra dhe do t’ua kalojë të tjerëve në vepra të mira. E ai që nuk i kujton këto, atëherë zemra e tij do të ngurtësohet dhe do të shpejtojë të veprojë mëkate (kjo është gjendja e shumicës së njerëzve).

— *Mësimi i dijës fetare* (e bazuar në Kuran dhe sunet sipas të kuptuarit të gjeneratave të para). Allahu thotë: **“Në të vërtetë, nga robërit e Tij, Allahu i frikësohen vetëm dijetarët...”** Fatir 28. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem çdo ditë pas namazit të sabahut e ka lutur Allahun me këtë lutje: **“O Allah, kërkuj prej Teje të më japësh dije të dobishme, furnizim të mirë (hallall) dhe vepër të pranuar!”**

Atij që i zbutet zemra, do t'i zbuten edhe fjalët dhe veprat. Ky është rezultat i pashmangshëm dhe patjetër do të jetë i butë në raportet me njerëzit. Atij që i zbutet zemra do të arrijë lumturinë në këtë botë dhe tjetrën.

Nëse sheh veten se je i ashpër e arrogant me të tjerët, atëherë dije se ke problem me zemrën tënde, ende në të ka ngurtësi.

Ne duhet të mundohemi të jemi të afërt me Allahun duke i zbutur zemrat tona dhe të afërt me njerëzit. Kështu, të tillët do të fitojnë xhenetin dhe do të shpëtojnë prej zjarrit.

SËMUNDJA E TETË

Imoraliteti – Zinjaja

Imoraliteti është sëmundje e rrezikshme e cila nëse e godet zemrën e njeriut, e shkatërron atë dhe i ekspozohet dënimit në këtë botë dhe tjetrën. Do të përmendim disa gjëra që tregojnë për këtë:

— *Atij i fiket drita e besimit gjatë momenteve të imoralitetit.* Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Njeriu nuk është besimtar në momentet kur është duke bërë imoralitet.”**

— *Allahu nuk i përgjigjet lutjes së tij, “Dyert e qiellit hapen në gjysmën e natës dhe një thirrës (engjell) thërret: “A ka dikush i cili lutet që Allahu t’ia plotësojë lutjen e tij? A ka dikush i cili kërkon që Allahu t’i japë atij? A ka dikush i cili është në vështirësi që Allahu t’ia largojë atë?”* Çdo musliman që lutet në atë kohë, Allahu do t’i përgjigjet lutjes së tij, përveç dy personave: një gruajë imorale (që bën kurvëri) dhe atij që vendos taksa në mallin e të tjerëve (që i shesin në treg).”

— Ai e ekspozon veten dhe shoqërinë ku jeton para dënimit dhe ndëshkimit të Allahut (në mënyrë kolektive): **“Umeti im do të jetë në mirëqenie përderisa në mesin e tyre të mos përhapen fëmijët e imoralitetit (jashtëmartesor), e kur të ndodhë kjo atëherë është afër të vijë dënimi i Allahut e t’i përfshijë të gjithë ata.”** Dhe: **“Kur të përhapet imoraliteti dhe kamata në një vend, veçse e kanë vendosur dënimin e Allahut mbi ta.”** Dhe: **“Sa herë që përhapen gjërat e pamoralshme në një popull dhe i bëjnë hapur, ata do t’i përfshijë malaria dhe sëmundjet e ndryshme (që shkaktojnë dhimbje e vështirësi) të cilat nuk kanë ekzistuar te paraardhësit e tyre.”**

— Ai e ekspozon veten para dënimit të Allahut (në mënyrë individuale). Dënimi është dy lloje: a) *Trupor* (gurëzimi për të martuarin, goditja me kamxhik 100 herë për beqarin), b) *Shpirtëror* (demaskimi e turpërimi duke ia bërë dënimin në publik, ndalohet të martohet me besimtarin/en).

— *Atij nuk i pranohet dëshmia (në gjykatën islame),*
“Nuk i pranohet dëshmia as tradhtarit as tradhtares, as imoralit as imorales e as atij që ka urrejtje e armiqësi ndaj vëllait të tij.”

Allahu kur i drejtohet grave në përgjithësi dhe grave të Pejgamberit salAllahu alejhi ue selem në veçanti, thotë: **“O gratë e të Dërguarit! Ju nuk jeni si gratë e tjera. Nëse i frikësoheni Allahut, mos flisni me përkëdheli, që të mos ju dëshirojë ai që ka zemër epushore, por flisni drejt dhe në mënyrë të ndershme!”** Ahzab 32. Qëllimi **“që ka zemër epushore – sëmundje të zemrës”** është: që ka sëmundje të epushit, epshi i imoralitetit (kontakti intim pa nikah).

Shembuj të përmendur: Një i ri vjen te Pejgamberi salallahu alejhi ue selem dhe i kërkon ta lejojë të bëjë imoralitet. Kur sahabët dëgjojnë këtë kërkesë të tij fillojnë ta qortojnë dhe të flasin fjalë të rënda. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem i cili ka qenë mësues dhe edukator i nivelit të lartë i thotë: **“A dëshiron që të tjerët të bëjnë imoralitet me nënën tënde?”** Ai thotë: *“Jo, pasha Allahun dhe Ai*

më bëftë kurban për ty!” I thotë: **“As njerëzit nuk dëshirojnë që ti të bësh imoralitet me nënat e tyre.”** E pyet: **“A dëshiron që të tjerët të bëjnë imoralitet me vajzën tënde?”** Përgjigja e njëjtë dhe i thotë: **“As të tjerët nuk dëshirojnë që ti të bësh imoralitet me vajzat e tyre.”** – **“A dëshiron që të tjerët të bëjnë imoralitet me motrën tënde?”** dhe përgjigja e njëjtë, pastaj i thotë: **“As të tjerët nuk duan që ti të bësh imoralitet me motrat e tyre.”** Pastaj po njëjtë e pyet për hallën dhe tezen dhe përgjigja e njëjtë. Pastaj e vendos dorën e tij në gjoksin e këtij djali dhe i lutet Allahut: **“O Allah, falja mëkatet, pastroja zemrën (prej kësaj) dhe ruaje nderin e tij!”** Pas kësaj më kurrë zemra e këtij të riu nuk dëshiroi të bëjë diçka prej imoralitetit.

Rasti tjetër i personit i cili kanë qenë duke udhëtuar me dy të tjerë dhe kanë hyrë në një shpellë për ta kaluar natën, por pastaj një gur i madh ngujon hyrjen dhe (duke mos pasur rrugëdalje tjetër) fillojnë të lusin Allahun me veprat e mira të bëra sinqerisht për të. (Nga rasti i

tij kuptohet se) Ai ka qenë i sëmurë me sëmurdjen e epshit, mirëpo kur i është kujtuar frika ndaj Allahut ka reflektuar dhe e ka braktisur atë (edhe pse ka pasur mundësinë të kryente imoralitetin).

Ajo që përfitohet nga këta dy shembuj, është se ai që ka këtë sëmurdje në zemër, ai punon në këtë drejtim dhe kërkon të bie në të. Mirëpo, kur merr ilaçin e duhur do të shërohet prej saj.

Në anën tjetër, ata që kanë zemra të pastra prej kësaj sëmurdjeje e refuzojnë atë (sepse është gjë e shëmtuar, e pështirë, e neveritur, të cilën nuk e pranon as feja e as logjika) dhe largohen nga ajo prej frikës që kanë prej Allahut. Allahu thotë: **“Dhe mos iu qasni kurvërisë, se ajo është shfrenim dhe rrugë e shëmtuar!”** Isra 32.

Shembuj: Jusufi alejhi ue selem, të cilin e ka joshur dhe ftuar gruaja e ministrit të bëjë imoralitet, **“Por ajo, në shtëpinë e së cilës gjendej ai, nisi ta joshë në kundërshtim me dëshirën e tij. Ajo ia mbylli të gjitha dyert dhe tha: “Jam e gatshme për ty!”** Kurse ai tha: **“Allahu më ruajt! Me të vërtetë, Zoti im ka treguar kujdes për mua dhe, pa dyshim,**

keqbërësit nuk do të shpëtojnë kurrë". Jusuf 23. Kur ajo filloi ta kërcënonte me burgosje nëse nuk i përgjigjet kërkesës së saj, Jusufi tha: **"O Zoti im, më shumë e dua burgun se atë ku më shtyjnë ato."**

Shembull tjetër është rasti i një besimtari të mirë prej popullit të Beni Izrailëve, Xhurejxhi, një adhurues i madh, të cilin Allahu e ka pastruar prej shpifjes së imoralitetit me një prostitutë (kishte shpifur se ka mbetur shtatzënë me të). Ai e ka lutur Allahun dhe pastaj i është drejtuar foshnjës që të tregojë se kush është babai i tij (ia ka mundësuar Allahu të flasë duke qenë foshnje) dhe ka treguar se babai i tij është filan bariu i bagëtive.

Njerëzit imoralë nuk mund të përballojnë një jetë të pastër, të dëlirë, me ruajtje të nderit, nuk ndihen të qetë, tregohen mendjemëdhenj dhe nuk dëshirojnë të ketë të atillë që arrijnë të kontrollojnë epshin e tyre. Uthmani radijAllahu anhu ka thënë: *"Imoralja dëshiron që të gjitha gratë e tjera të jenë sikurse ajo."*

Sot janë hapur mundësitë përmes mjeteve të ndryshme moderne (TV, internet, rrjetet sociale etj.) që njerëzit të shohin fytyrat e grave imorale, madje disa nuk mjaftohen vetëm me shikim, por thellohen në këtë mëkat më shumë. Prej gjërave prej të cilave muslimani duhet të ketë frikë është ruajtja dhe kujdesi i madh në mosrënien në sprovën e shikimit të gjërave të ndaluara (e të mos flasim për shikimin e imoralitetit, apo veprimin e tij).

❖ **Ilaçi për sëmundjen e imoralitetit**

Shërimi i vetes dhe pastrimi i zemrës prej sëmundjes së imoralitetit arrihet përmes disa hapave:

-*Ruajtja e shikimit*. Shikimi është shkëndija e parë që ndezë epshin e imoralitetit. Kur njerëzit e bënë gjë të lehtë çështjen e shikimit, kjo u bë shkaku kryesor i përhapjes së imoralitetit. Kanë ardhur urdhra të shumtë në Kuran e sunet për uljen e shikimit, prej tyre: **“Thuaju besimtarëve që të ulin shikimet e tyre (nga e ndaluara) dhe ta**

ruajnë nderin e tyre (nga marrëdhëniet e jashtëligjshme)!" Surja Nur 30.

-Martesa, e nëse nuk ka mundësi atëherë të agjërojë, "O ju të rinj! Kush ka mundësi (fizike dhe materiale) le të martohet, sepse martesa ruan shikimin dhe nderin! E kush nuk ka mundësi atëherë le të agjërojë, sepse agjërimi është mburojë!"

-Përmbajtja prej ndalesave, "Ata që nuk kanë mundësi për martesë, le të përmbajnë veten, derisa Allahu t'i begatojë me dhuntinë e Tij." Nur 33. Hadithi: "Kush tregohet i përmbajtur (ndaj imoralitetit), Allahu ia mundëson të ruhet e të mbrohet (prej tij)."

-Mopërzierja me gratë e huaja (dhe me burrat e huaj), "Kur të kërkoni prej grave të Profetit diçka, kërkoni prapa perdes!" Jo të përzihen direkt. Hadithi: "Nuk kam lënë sprovë më të dëmshme për burrat sesa gratë." Dhe: "Ruajuni dunjasë dhe sprovës së grave..."

-Shtimi i frikës ndaj Allahut, "Janë shtatë persona të cilët Allahu do t'i fusë në hijen e Tij Ditën e Gjykimit ku nuk ka hije tjetër..." prej tyre përmendi: **"Ai të cilin e fton një grua e bukur e me pozitë që të bëjë imoralitet dhe ai (e refuzon) i thotë: "Unë kam frikë Allahun!"** Besimtari duhet të ketë frikë Allahun dhe ndëshkimin e Tij të rëndë që e ka përgatitur për ata që bëjnë imoralitet, **"...dhe që nuk bëjnë kurvëri. E kush i bën këto, do të marrë gjynahe. Ndëshkimi do t'i dyfishohet në Ditën e Kiametit dhe ai do të qëndrojë përherë në këtë fatkeqësi i poshtëruar. Përgjashtim bën ai që pendohet, beson dhe punon vepra të mira. Një njeriu të tillë Allahu ia ndërron veprat e këqija në të mira. Allahu është Falës e Mëshirëplotë."** Furkan 68-70.

SËMUNDJA E NËNTË:

Pasimi i dëshirave/tekave dhe ilaçi

Pasimi i dëshirave dhe tekave është prej sëmundjeve të rrezikshme, e cila çon deri në vdekjen e zemrës. Arsyeja është se shejtani hyn te njeriu përmes portës së dëshirave dhe tekave të tij. Ai ia zbukuron ato dhe e shtynë sa më shumë t'i veprojë e pasojë. Pastaj njeriu kalon në një gjendje në të cilën nuk njih asgjë tjetër përveçse dëshirat dhe epshet e tij, edhe nëse përmes tyre arrin zemërimin e Allahut (nuk i kushton vëmendje kësaj), pastaj bëhet skllav i dëshirave të tij, andaj do, urren, jep e nuk jep për hir të tyre. Ato i favorizon dhe u jep përparësi. Nuk ka gjë që i do më shumë sesa ato.

Dëshirat e tekas janë armiku më i madh kundër njeriut, në anën tjetër edhe shejtani i cili është armik i hapur për të, gjithashtu (armik është) dhe shpirti i tij i cili e nxit të bëjë keq.

Një njeriu të tillë i vjen poshtërimi e dënimi në këtë botë dhe tjetrën. Allahu kur i përshkruan

njerëzit e sëmurë me pasimin e dëshirave dhe tekave të tyre thotë: **“A e ke parë ti atë që eëshin e vet e ka marrë për zot? A do t’i bëhesh mbrojtës atij?”** Furkan 43. Islami ka ardhur të na urdhërojë ta pasojmë atë dhe na ka ndaluar të pasojmë eëshet e dëshirat tona (dhe ithtarët e tyre), **“Dhe tani, Ne të kemi vendosur ty në rrugën e drejtë të fesë, andaj ndiqe atë dhe mos shko pas dëshirave të atyre që nuk dinë!”** Xhathije 18. Allahu i ka kërcënuar ashpër ata të cilët ndjekin dëshirat e tekcat e tyre, **“E, nëse ti, pasi të është zbritur dituria, do të ndiqje dëshirat e tyre, atëherë pa dyshim që do të ishe një nga keqbërësit.”** Bekare 145. Dhe: **“...nëse ti ndjek dëshirat e tyre, pas dijes që të ka ardhur, ti nuk do të kesh as ndihmës, as mbrojtës prej Zotit.”** Rad 37.

Atij që shkon pas dëshirave dhe tekave të tij, do t’i vdesë zemra, do të humbasë e do të devijojë. Allahu na ka bërë të qartë këtë, **“E nëse ata nuk të përgjigjen ty, dije se ata janë skllevër të dëshirave të veta. E kush është në humbje më të madhe, se ata që udhëhiqen nga dëshirat e veta,**

pa udhëzim prej Allahut? Sigurisht, Allahu nuk i udhëzon njerëzit keqbërës.” Kasas 50.

✿ Pasojat dhe dëmet e pasimit të dëshirave/tekave

Allahu i ka paralajmëruar robërit e Tij prej kësaj sëmundjeje dhe ka treguar se ajo sjell pasoja e dëme të shumta në këtë botë dhe tjetrën. Prej tyre:

— **Mos pasimi i të Dërguarve dhe i të Dërguarit të fundit Muhamedit salAllahu alejhi ue selem,** (siç ka ndodhur te beni israilët), **“Sa herë që ndonjë i dërguar ju sillte atë që nuk ju pëlqente, ju kapardiseshit, prandaj disa i quajtët gënjeshtarë e disa i vratë”** Bekare 87.

— **Devijimi nga besimi i saktë.** Te shumica e pasuesve të dëshirave dhe tekave, prej sekteve, epshi dhe dëshirat (e tyre apo të të tjerëve) kanë qenë shkak i devijimit të tyre nga besimi i saktë. **“Thuaj: “O ithtarët e Librit! Mos i shkelni kufijtë e së vërtetës në besimin tuaj dhe mos ndiqni dëshirat e një populli, që gaboi më parë, nxori prej udhës së drejtë shumë njerëz dhe vetë u**

shmang nga udha e drejtë". Maide 77. Andaj, ai që dëshiron të shpëtojë prej devijimit dhe humbjes, duhet që akiden e tij ta bazojë mbi parimet e Kuranit dhe sunetit sipas kuptimit të selefit.

— **Devijimi nga rruga e shpëtimit**, që është rruga e besimtarëve (janë për qëllim sahabët). Allahu thotë: **"Këdo që e kundërshton të Dërguarin, pasi i është dhënë udhëzimi dhe ndjek rrugë tjetër nga ajo e besimtarëve, Ne e lëmë të ecë andej nga është nisur dhe do ta përcëllojmë në zjarrin e Xhehenemit..."** Nisa 115.

— **Gjykimi jo i drejtë dhe dëshmimi i pasaktë** (ai do të gabojë në këto). Allahu thotë: **"Prandaj gjykoji ata sipas asaj që të ka zbritur Allahu dhe mos ndiq dëshirat e tyre, duke u shmangur kështu nga e Vërteta që të është shpallur."** Maide 48.

— **Shtrembërimi i dëshmisë së vet**. Allahu thotë: **"Dhe mos shkoni pas epsheve tuaja e të shtrembëroni drejtësinë! Nëse ju ngatërroni dëshminë ose i shmangeni asaj, vërtet që Allahu e di se çfarë bëni ju."** Nisa 135.

— **Përçarja dhe ndarja mes njerëzve.** Kjo sepse secili do dhe urren për shkak të dëshirave dhe tekave të veta. Gjithmonë përçarja e ndarja në këtë umet ka ndodhur për shkak se njerëzit kanë shkuar sipas dëshirave dhe tekave të tyre. Ithtarët e tekave kanë ndjekur argumentet muteshebih (të paqarta). Kur njerëzit i ndjekin argumentet e paqarta, kjo do të çojë në ndjekjen e dëshirave dhe tekave të tyre dhe do të ketë urrejtje e përçarje mes tyre, pastaj devijojnë dhe i devijojnë të tjerët. Allahu thotë: **“Ata, zemrat e të cilëve priren nga e pavërteta, ndjekin vargjet më pak të qarta, duke kërkuar të krijojnë pështjellim dhe duke kërkuar t’i komentojnë sipas dëshirës së vet.”** Ali Imran 7. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Njerëzit do të ndjekin dëshirat e tekat e tyre dhe ato do të përhapen te pasuesit e tyre ashtu siç përhapet (shumë shpejt) sëmundja e tërbimit te i sprovuari me të e cila nuk lë nje veçse depërton në të.”**

— **Përhapja e çrregullimeve në tokë,** e pastaj kjo i dërgon njerëzit në shkatërrimin e plotë. Allahu

thotë: **“Sikur e Vërteta të ishte sipas dëshirave të tyre, atëherë do të shkatërroheshin qiejt dhe Toka dhe gjithçka që gjendet në to. Ne u kemi dërguar atyre Këshillën (Kuranin), por ata shmangen nga ajo.”** Muminun 71. Çdo shkatërrim e fatkeqësi që zbret në umetin islam apo në botë në përgjithësi, është për arsye se njerëzit e kundërshtojnë të vërtetën, Këshillën, Kuranin, dhe ndjekin dëshirat e tekmat e tyre. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Janë tri gjëra të cilat nëse përhapen në mesin tuaj ju shkatërrojnë”,** prej tyre: **“...pasimi i dëshirave dhe tekave...”**

❖ Ilaçi për sëmundjen e pasimit të dëshirave/tekave

Ilaçi për këtë sëmundje është pasimi i sheriatit, fesë së Allahut. Allahu thotë: **“Dhe tani, Ne të kemi vendosur ty në rrugën e drejtë të fesë, andaj ndiqe atë dhe mos shko pas dëshirave të atyre që nuk dinë!”** Xhathije 18. Pasimi i sheriatit, do të thotë pasimi i Kuranit dhe sunetit.

Në Kuran e sunet gjejmë (gjërat që kanë të bëjnë me ilaçin):

-Allahu na ka urdhëruar të kundërshtojmë dëshirat dhe epshet që bien në kundërshtim me fenë e Tij, "Për shpirtin dhe për Atë që e ka përsosur, duke ia bërë të njohur atij të keqen e të mirën! Vërtet, kushdo që e pastron shpirtin, do të shpëtojë, ndërsa kushdo që e shtyp atë (me punë të këqija), do të dështojë." Shems 7-10. Dhe: "Kurse ai që i është frikësuar madhërisë së Zotit të tij dhe e ka frenuar veten nga dëshirat, pa dyshim që do të ketë për strehë Xhenetin." Naziat 40-41.

-Allahu na ka urdhëruar të kërkojmë mbrojtje prej të keqes/pasojave të dëshirave e tekave tona. Pejgamberi salAllahu alejhi ue semem ka kërkuar mbrojtje duke u lutur: "O Allah, kërkoj mbrojtje tek Ti prej moraleve e sjelljeve të këqija (e të shëmtuara), prej veprave të këqija dhe dëshirave e tekave të këqija!"

-Allahu na urdhëron të kërkojmë mbrojtje prej shejtanit. Kur njeriu kërkon mbrojtje tek Allahu

prej shejtanit dhe e Ai e mbron, atëherë ia mbyll atij (shejtanit) derën e dëshirave dhe tekave (nuk e lë të depërtojë tek njeriu përmes kësaj dere). Allahu thotë: **“Nëse djalli përpiqet të të shtyjë drejt së keqes, kërko strehim tek Allahu...”** Araf 200. Dhe: **“Dhe thuaj: “O Zoti im, kërkoj të më mbrosh nga nxitjet e djajve, dhe kërkoj mbrojtje tek Ti, o Zoti im, që të mos i kem pranë meje.”** Muminun 97-98.

SËMUNDJA E DHJETË:

Mëkatet dhe ilaçi

Mëkatimi është prej sëmundjeve më të rrezikshme që godasin zemrën e njeriut. Kjo sëmundje së pari e sëmurë zemrën, pastaj e nxinë atë dhe në fund e vdes. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Fitnet para Kiametit, do t’iu ekspozohen zemrave si fijet e hasrës...”** Dijetarët thonë se ato do të jenë të shumta, siç janë fijet e hasres, gjithashtu do të lënë gjurmë siç lë hasra kur shtrihesh mbi të. **“Çdo zemër që e pranon atë, në të bëhet një pikë e zezë e ajo që nuk i pranon, në të bëhet një pikë e bardhë, derisa të bëhet e bardhë si guri i lëmuar (nuk kapet asgjë në të). Këtë zemër nuk e dëmton asnjë fitne për aq sa të ekzistojnë qiejt dhe toka. Kurse, zemra që i përthithë fitnet do të bëhet e zezë derisa të nxihet dhe do të jetë sikurse ena/kupa e kthyer përmbysë (nuk mbushet). Kjo zemër nuk e di se çfarë është e mira e as nuk e refuzon të keqen (nuk e bën dallimin mes të vërtetës e të kotës etj.), por i pranon vetëm ato gjëra të cilat ia do epshi e**

tekat e tij.” Në një hadith tjetër ka thënë: **“Njeriu kur bën gjynah i bëhet një pikë e zezë në zemër. Nëse heqë dorë prej tij, kërkon falje dhe pendohet, atëherë i largohet ajo njollë dhe shkëlqen. Por, nëse vazhdon atëherë i shtohen (pikat e zeza) derisa t’ia mbulojnë zemrën...”**

Mëkatet janë më të dëmshme për njeriun sesa helmi për trupin, ngase e qojnë njeriun te ndëshkimi i Allahut në këtë botë dhe tjetrën.

❖ **Pasojat e mëkateve (të përmendura në Kuran e sunet):**

— Janë shkak për shkatërrim dhe ndëshkim prej Allahut, **“Ne i shkatërroam për shkak të gjynaheve të tyre”**. Enfal 54. Dhe: **“Ne të gjithë i dënuam për gjynahun e vet: disave u dërguam furtunë, disa syresh i goditi një zë i tmerrshëm, disa prej tyre i gëlltiti toka dhe të tjerët i përmbyti uji. Allahu nuk u bëri atyre padrejtësi, por ata i bënë padrejtësi vetvetes.”** Ankebut 40. Shumica e muslimanëve sot e kanë bërë gjë të lehtë veprimin e mëkateve të mëdha (e të mos flasim për mëkatet e vogla).

— Janë shkak për poshtërim, varfëri, jetë të vështirë, përhapje të sëmundjeve, ndalje të shiut dhe triumf të armikut mbi muslimanët. Allahu ka thënë: **“Kushdo që i kthen shpinën Këshillës Sime, do të ketë jetë të mjeruar...”** Ta he 124. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Kur të merreni me kamatë, të kapeni pas bishtave të lopëve, të kënaqeni me të mbjellat dhe të braktisni luftën në rrugën e Allahut, atëherë Ai do të dërgojë mbi juve poshtërim (sundim të armikut mbi ju), dhe nuk e largon atë derisa t’i ktheheni fesë suaj.”**

— Janë shkak për sëmurjen e zemrave. Mëkatet e nxijnë zemrën derisa të vdesë. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“...zemra që i përthithë fitnet do të bëhet e zezë derisa të nxihet...”** Në një hadith tjetër ka thënë: **“Njeriu kur bën gjynah i bëhet një pikë e zezë në zemër. Nëse heqë dorë prej tij, kërkon falje e pendohet, atëherë i largohet ajo njollë dhe shkëlqen. Por, nëse vazhdon atëherë i shtohen derisa t’ia mbulojnë zemrën...”** Siç ka thënë Allahu: **“Por**

veprat e tyre (të këqija) ua kanë mbuluar zemrat.” Mutafifin 14. Ata që kanë zemra të vdekura, i ka kërcënuar Allahu me dënim të dhimbshëm në këtë botë dhe tjetrën.

— Janë shkak që njeriu të dënohet në zjarr. Allahu thotë: **“Ndërsa atë që nuk i bindet Allahut dhe të Dërguarit të Tij dhe shkel kufijtë e vënë prej Tij, Allahu e shpie në zjarr...”** Nisa 14.

❖ **Ilaçi për sëmundjen e mëkatimit**

Edhe kjo sëmundje e ka ilaçin e saj të dobishëm, e që është pendimi i sinqertë dhe shpejtimi në vepra të mira. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selam ka thënë: **“Njeriu kur bën gjynah i bëhet një pikë e zezë në zemër. Nëse heqë dorë prej tij, kërkon falje dhe pendohet, atëherë i largohet ajo njollë dhe shkëlqen.”** Në hadith së pari diagnostikon sëmundjen, e cila është mëkatimi. Pastaj tregon për ilaçin, i cili është pendimi i sinqertë. Andaj, kush dëshiron të pastrojë zemrën e tij prej njollave të mëkateve, e ka për obligim të pendohet sinqerisht tek Allahu.

Allahu na urdhëron dhe na inkurajon të pendohemi sinqerisht tek Ai, **“O ju, që keni besuar! Kthehuni tek Allahu me një pendim të sinqertë, që Zoti juaj t’ju shlyejë gabimet e t’ju shpjerë në kopshte, nëpër të cilat rrjedhin lumenj...”** Tahrim 8. Dhe: **“Të gjithë ju, o besimtarë, kthehuni tek Allahu të penduar, që të arrini shpëtimin!”** Nur 31.

Allahu e ka hapur derën e madhe të pendimit, për të gjithë, edhe për ata zemrat e të cilëve kanë vdekur për shkak të mohimit, apo për ata që kanë hipokrizi në zemra, apo për çdokënd i cili bën mëkate.

Pendimi kërkon pastaj shtimin e veprave të mira. Allahu thotë: **“Vërtet, Unë jam Falës për atë që pendohet, beson e bën vepra të mira dhe pastaj qëndron në rrugë të drejtë.”** Ta he 82. Dhe: **“...veprat e mira i shlyejnë veprat e këqija.”** Hud 114. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **“Veprën e keqe pasoje me një vepër të mirë dhe ajo e shlyen atë.”**

Veprat e mira pastrojnë zemrat tona të sëmura me mëkate dhe i shlyejnë mëkatet, pastaj pastrimi i zemrave e nxit njeriun të garojë me të tjerët në bërjen e veprave të mira sa më shumë. Allahu thotë: **“Me të vërtetë, ata që dridhen nga frika e Zotit të tyre, që besojnë në shpalljet e Zotit të tyre, që nuk i shoqërojnë asgjë (në adhurim) Zotit të tyre, dhe që, kur japin atë që japin, zemrat e tyre i kanë plot frikë, ngaqë do të kthehen te Zoti i tyre, ata nxitojnë të bëjnë vepra të mira dhe për këto punë janë të parët.”** Muminun 57-61. Kjo gjendje e tyre i shtynë ata të bëjnë vepra të mira.

Dhe këto ishin rrugët apo mënyrat përmes të cilave përmirësojmë zemrat tona dhe të gjitha janë mënyra që merren prej Kuranit e sunetit. Ne duhet të mundohemi të punojmë shumë që t'i përmirësojmë zemrat tona duke ndjekur këto metoda, ngase ai që e përmirëson zemrën e tij do të arrijë lumturinë në këtë botë dhe tjetrën.

Përmbajtja:

Hyrje	3
Rëndësia e zemrës për njeriun	9
Besimi dhe vepra e mirë.....	16
Dija fetare	23
Vizita e varreve.....	30
Llogaritja e vetvetes	54
Lutja drejtuar Allahut.....	62
Drejtimi i gjuhës	68
Largimi nga fitnet.....	73
Mëshira ndaj të tjerëve	77
Mëshira ndaj jetimit	81
Sinqeriteti për Allahun (ikhlas).....	86
Frika dhe shpresa	90
Dashuria ndaj xhamisë.....	95
Përmendja e Allahut	99
Përkushtimi ndaj Kuranit	105
Dija për llojet e zemrave.....	110
Sëmundjet e zemrës	114
Sëmundja e parë:.....	119

Shirku (t'i shoqërosh Allahut dikë apo diçka në adhurim)	119
Sëmundja e dytë:	123
Syfaqësia (të kryesh një vepër për t'u parë) ..	123
Sëmundja e tretë:	128
Hipokrizia - nifaku	128
Sëmundja e katërt:	131
Injoranca, padija	131
Sëmundja e pestë:	137
Mendjemadhësia – el kibr	137
Sëmundja e gjashtë:	142
Zilia – Hasedi	142
Sëmundja e shtatë	146
Ngurtësimi i zemrës dhe ilaçi	146
Sëmundja e tetë	154
Imoraliteti – Zinjaja	154
Sëmundja e nëntë:	163
Pasimi i dëshirave/tekave dhe ilaçi	163
Sëmundja e dhjetë:	171
Mëkatet dhe ilaçi	171